

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inšeratora po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6. Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Obletnica evharističnega kongresa

Cvet mladine pri belih menihih

Velika prisrčna otroška proslava 800 letnice stiškega samostana

Stična, 9. avgusta.

Pred 800 leti so prišli v Stično beli menihi cistercijani in danes dopoldne so se pričele v čast tega znamenitega jubileja velike slovesnosti, ki bodo trajale teden dni. Stiški menihi niso mogli najti bolj prisrčnega začetka slavlja ob svojem jubileju, kakor da so na današnji dan priredili posebno slovesnost za nedoročeno mladino. Tako se je zbralo danes v Stični okoli 5000 otrok, po večini iz dolenskih dekanij, pa tudi iz okolice Ljubljane in od drugod. Vlaki, ki so davi vozili v Stično, so bili polni neugnanega drobiža, tako dečkov kakor tudi deklet, vsak teh živahnih otrok pa se je zavedal, iz kakšnih razlogov beli menihi prireajo to slovesnost. Zaradi te velike udeležbe otrok se je današnja mladinska slovesnost v Stični razvila v veličastno versko manifestacijo naše mladine, ki je žarela v obljubah veri in cerkvi ter v hvaležnosti cistercijanskemu redu, temu velikemu dobrotniku Dolenske in vseh Slovencev. Kdor je gledal to navdušenje naše mladine, občudoval njeno zbranost pri pobožni molitvi ter poslušal krasno petje, ta je moral biti ginjen. Kakor lani na evharističnem kongresu, tako je letos tudi v Stični mladina ponovno potrdila in izpričala svojo globoko vdanost cerkvi in verskim resnicam.

Stična se je za praznik mladine posebno pripravila. Prisrčno so bili sprejeti vsi oddelki mladine, ki so prišli bodisi z vlakom, bodisi z vozi, ali peš, pod vodstvom svojih veroučiteljev in nekaterih učiteljev. Dasi se Stična šele pripravila za glavno slovesnost, ki bo prihodnjo soboto in nedeljo ter so postavljeni šele goli mlaji, vendar je za samostansko cerkvijo bil ponoči že postavljen ogromen mlaj s smrečico na vrhu, v pozdrav zbiraajoči se mladini.

Po prihodu dopoldanske dolenskega vlaka se je razvil po cesti proti cerkvi veličasten spreved, v katerem so posamezna mladinska verska društva nosila svoje praporečke. Vreme je bilo, kakor bi ga posebej za to slavnost dal Bog: snoči je še nekoliko deževalo, danes pa je bilo skoraj jasno, toda posebne vročine ni bilo — tako, kakor lani na evharističnem kongresu.

Stiški opat govori otrokom

Ogromna stiška katedrala se je okoli pol 9 do zadnjega kotička napolnila z otroki. Starejših, razen duhovnikov in posameznih učiteljev v cerkvi sploh ni bilo. Glavica je bila pri glavici, vsako nedolžno oko uprto v oltar in vsako uho pozorno poslušajoč cerkveni govor, ki je bil namenjen njim, samo našim najmlajšim. Na škofovski sedež poleg oltarja je sedel naš sivovali vladika nadškof dr. A. B. Jeglič, na prižnico pa je stopil stiški opat dr. Avgustin Kostelec, ki je imel globok, presunljiv govor. V glavnem je izvajal:

800 let je, kar je tu ta hiša božja in ob tej svoji častiljivi obletnici se veselijo, da so jo otroci napolnili do zadnjega kotička, ker so s tem pokazali, da so njihova srca polna ljubezni do Marije in do presv. Evharistije. Stična je marsikaj lepega že doživela, toda v vseh 800 letih svojega obstoja ni doživela tako lepega dogodka, kakor ga doživlja danes, ko je samo mladina napolnila cerkev. Pradedje in očetje teh otrok so v Stični iskali duhovnega zavetja, iskali pa so tudi zavetja pred Turki. Starejši danes mislijo na zgodovino Stične in srce jih žene, da se zahvalijo Zalostni Materi božji za njeno zaščito in tolažbo. Prišli se bodo zahvaliti prihodnjo nedeljo, danes pa so poslali svoje otroke. Otrokom pa proti danes še hujši sovražnik, zakaj grozi jim iztrgati iz srca Jezusa in Marijo. Spet se zatekamo k Zalostni Materi božji, da se to ne zgodi. Marija ljubi mladino, saj vidi v njej podobo svojega mladostnega Jezusa.

Govornik je v nadaljnjem govoru opozoril mladino na njene obljube, storjene na evharističnem kongresu lani, ko so mali sveto obljubili živeti z Jezusom v presv. Evharistiji. Prejemati pogosto sv. obhajilo, udeleževati se službe božje in tudi popoldne, gojiti ljubezen do Cerkve in do staršev. GoGovornik je mladino opozarjal na zgled sv. Tarzicija, ki je prejemal sv. obhajilo iz rok častiljivega starčka in tako bo tudi danes že nekaj trenutkov mladina prejela sv. obhajilo iz rok najbolj častiljivega slovenskega starčka, to je nadškofa dr. A. B. Jegliča. Govornik je pozval končno mladino, naj brani Jezusa kakor sv. Tarzicij, naj bo udana materi Cerkvi ter naj moli zanj, saj morja za sv. očeta, ki je izpostavljen mnogim sovražnikom. Za našega mladega kralja Petra II. in za domovino, za škola, za starše in za vse vzgojitelje ter dobrotnike.

Služba božja in sv. obhajilo

Sledila je številna služba božja, ki jo je v ornatu in ob številni asistenci daroval svoji naši vladika nadškof dr. A. B. Jeglič. Otroci, ki so od daleč prišli in ki so doma že toliko lepega ališali o dr. Jegliču, so s presenečenjem videli, da je dr. Jeglič še vedno čil in krepek. Je po stopni-cah oltarja potrebuje lahno oporo. Med slovesno službo božjo so vsi otroci krasno prepevali s svojimi otroškimi glaski cerkvene pesmi. Posebno močan zbor otrok se je zbral na koru, ki je ubrano pel, kakor dobro izšolan zbor, sodelovala pa je prav vsa cerkev.

Med službo božjo je bilo sv. obhajilo. Nadškof dr. Jeglič je sam obhajal več otrok. Vsak otrok si je želel, da bi ga obhajal prav nadškof, to pa seveda zaradi velikega števila ni bilo mogoče, ter so druge obhajali oo. cistercijani in drugi duhovniki. Skupno je bilo obhajanih nad 4000 otrok.

Tudi po obhajilu je vsa ogromna množica otrok med službo božjo vneto prepevala nabožne pesmi. Vsi otroci so vztrajali v cerkvi prav do zrlujega. Kljub pravi gneči je vladal v cerkvi ves

čas vzoren red ter ni niti en otrok omedlel ter ni bila nikomur potrebna zdravniška pomoč. V imenu banske uprave in njenega prosvetnega oddelka se je službe božje udeležil banovinski šolski nadzornik g. Ivan Štrukelj.

Služba božja je trajala do približno pol 11 in ves čas je vsa mladina vztrajala v cerkvi teš. Po službi božji ji je prav prišel zajtrk na prostem, za cerkvijo. Otroci so imeli iscer po večini s seboj kos kolača ali kaj podobnega, toda oo. cistercijani so pripravili naravnost ogromno množino mleka, ki so ga delili med otroke. Da ni prišlo kje do kakšnih zmešnjav in da je vsakdo prišel do skodelice mleka, je poleg oo. cistercijanov skrbel zlasti g. Kos iz Ljubljane.

Igra na proslam

Po zajtrku se je vsa ogromna množica zbrala pred vzvišenim prostorom za cerkvijo ter je vneto pričakovala, kdaj se prične napovedana igra. Ko je v spremstvu opata dr. Kostelca in drugih oo. cistercijanov dospel nadškof dr. Jeglič, ie vsa množica izbruhnila v navdušenje, res iskreno vzkljkanje dr. Jegliču, obenem pa je zavalovilo morje belih rutic, ljubljenuemu vladiki v pozdrav. Na častne sedeže eta se poleg nadškofa vsedla še zastopnik banske uprave ban. nadzornik Štrukelj in opat dr. Kostelec. Pritisk otrok pa je bil tako silen, da bi kmalu spravili še odličnike s sedežev. Le s težavo so reditelji krotili navdušene in radovedne otroke, ki so prav neženirano obkolili nadškofa in druge odličnike.

Izroč. »Potujoči križ belih menihov« je spisal cistercijan o. Metod Turnšek, ki jo je deloma sam režiral, deloma pa mu je pomagal kaplan g. Janko Preželj iz St. Vida. Zal je

moralo najlepše radi vročine odpasti, to je prvo dejanje, ki opisuje, kako sv. Bernard naračo svojim učencem, naj gredo v svet širit nepopacene krščanske nauke in narode učiti kulture. Vendar je bilo tudi drugo dejanje, ki so ga predvajali, zase celota. V igri so nastopali pravi konjeniki, vitezi, otroci, vojaki, bele menihe pa so predvajali domači dijaki. Dejanje opisuje razmere slovenskih kristjanov na Dolenskem v 12. stoletju, ko se po goščavah še skrivajo zadnji slovenski pogani, ki napadajo kristjane, dalje grofe Višnjegorske, ki ustanove samostan Stično in pokličejo v deželo bele menihe. Dejanje se zaključuje s prihodom belih menihov, ki nosijo velik križ in pa podobo Zalostne Matere božje, patrone samostanske cerkve. Ze takoj ob prihodu pa sprejmejo v svoj red cistercijani slovenskega dečka, ki je čul v gozdu zagonežno rajsko pti-co in spoznal božjo napoved o ustanovitvi samostana po klicu ptice »Sitihi« — Stična. Avtor se je očitno naslanjal na staro legendo, ki se mu jo je posrečilo prav lepo dramatizirati. Ko so prišle glasbene in pevске točke na vrsto, je vsa množica otrok vneto sodelovala in pela Mariji hvalnice. Krasen je bil zaključek, ko je mali deček kot novi cistercijan, nosil ogromni križ, za njim pa je sledila procesija igralcev, zatem pa gledalec. Vsa velika procesija je navdušeno prepevala evharistično pesem »O sveti križ, nebeška luč...«

Viharnega pozdravljanja vse zbrane mladine je bil ponovno deležen nadškof dr. A. B. Jeglič, ko se je poslavljaj od svoje ljubljene mladine.

Malo nerada se je takoj nato poslovila iz Stične mladina iz šmarske in ljubljanske de-

30 let dr. Korošcevega političnega delovanja

Veličasten tabor JRZ v Mariboru

Maribor, 9. avgusta.

Med velikimi dogodki, ki jih bo pisala zgodovina o Mariboru, bo ostal trajno zabeležen današnji dan kot dan veličastne manifestacije slovenske narodne zavednosti in državljanske zvestobe. 10.000 slovenskih mož in fantov, ki je danes manifestiralo za slovenske ideale ter priseglo neomajno zvestobo svojemu voditelju, je prepričeval dokaz, kako se razblinijo v nič vse fraze in gorvorce nasprotnikov, da naš človek zapuša svojega voditelja, ki ga je 30 let vodil varno skozi vse politične in gospodarske vihre, ki so obiskovale našo zemljo. Obmejni Slovenci ne bi bili mogli podati prepričevalnejšega dokaza neomajne zvestobe svojemu voditelju, kakor so jo podali z današnjo manifestacijo. I ne bi mogli pokazati na vidnejši način svoje velike državljanske zavednosti, svoje politične zrelosti, s katero razumevajo vse korake in ukrepe dr. Korošca, kakor z današnjo slavnostjo, ko je 10.000 ljudi — ki jih je družila vse ena sama zavest in prepričanje, z navdušenim odobravanjem potrdilo veliki državniški akt svojega voditelja ter soglasno izjavljalo, da mu bo sledilo na tej poti tudi v bodoče.

Ministri in drugi odlični gostje

Ze snoči so prispeli v Maribor odlični gostje, da se udeležijo današnjega manifestacijskega zborovanja. Prispel je glavni tajnik JRZ iz Belgrade Franč Smodej. Častno je bilo odposlanstvo Vojskovedov, ki so prišli na izredno željo ministra dr. Stančoviča. Prispeli so župan iz Sente Savo Vujčić, župan Petrovgrada (Vel. Bečkerek) Vlado Živković, šolski upravitelj v pok. Ohrad Kuzmanov iz Nov. Kneževa, šolski nadzornik Vojislav Gavrilović iz Nov. Kneževa, Oskar Watz, župnik iz Nov. Kneževa, Stevan Budisin, bivši narodni poslanec iz Vel. Kikinde, Jovan Tatarevič, pravoslavni prota iz Vel. Kikinde, dr. Tihomir Nikola-jević, odvetnik iz Mokrina, Dionisius Eresbacher, župnik iz Sajana. Vsi ti so odlični predstavniki in voditelji vojudinske JRZ.

Danes jutraj sta prispela z brzovlakom ministri dr. Miha Krek in Gjure Jankovič. Na kolodvoru so oba visoka gosta sprejeli predstavniki in voditelji stranke iz Maribora, med njimi dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan, podžupan Fr. Žebot, in drugi odličniki. Tisoči občinstva so žlane vlade navdušeno pozdravljali.

Mariborske ulice, ki so jih že itak oživljali številni obiskovalci Mariborskega tedna, so postale danes že na vse zgodaj silno živahne. Prihajale so v mesto skupine mož in fantov peš, na kolesih, vozovih, avtomobilih. Kolesarji, vozovi in avtomobili so bili slavnostno okrašeni. Zastave so vihrale na njih, nekateri so bili vsi v cvetju in zelenju. Z vovoz je orila vesela slovenska pesem.

Stijajno se je danes zopet obneslo roditeljstvo, ki postaja že sestavni del vsakega zborovanja JRZ.

10.000 mož in fantov v sprevedu

Točno ob pol 10. se je začel pomikati z Zrinjskega trga po Catovi ulici v Aleksandrovo mogočen spreved slovenskih fantov in mož. Prvi so privzeli kolesarji v dolgi vrsti. Bilo jih je okrog 500, vsi na okrašenih kolesih. Za njimi je prikorakala godba mariborskih postarjev, potem predsedstvo JRZ, za njim pa domačini iz rojstnega kraja dr. Korošca od Sv. Jurja ob Ščavnici. Nosili so v pivih vrstah z zelenjem in narodnimi trakci okra-

šeno sliko dr. Korošca, obdano z vihrajočimi zastavami. Za njimi so šli Koroščevi ožji rojaki iz ljutomirjskega okraja, potem železničarji, nato Mariborčani. Med njimi je korakal celokupen občinski svet mariborski. Za Mariborčani so šli možje in fantje iz okrajev Maribor levi breg in Maribor desni breg. Dravska dolina in Mislinjska dolina, pljuški, konjiški, šmarnski okraj pa so poslali močne delegacije. V sprevedu je šlo v presledkih osem godb, ki so ves čas neumorno igrale. Mogočni vzkljki dr. Korošcu, vladarski hiši in domovini so neprestano pretresali dolge vrste zborovalcev, od-

Tabor v Ljudskem vrtu

V Ljudskem vrtu še stoji ogromna arena, ki je bila danes pozorišče zborovanja. Kakor reka se je razlila množica iz spreveda po sedežih in stojščih arene ter jo zasedla do zadnjega kotička. 3500 sedežev ima ta prostor in še enkrat toliko stojšč, pa je bilo v nekaj četrt urah vse polno.

G. Žebot otvarja zbor

Na govorniškem odru se je pojavil predsednik zborovanja Franjo Žebot, navdušeno in viharno pozdravljen. V svojem pozdravnem govoru je med drugim dejal:

Mi Slovenci nimamo svojega domoljuba in patriotizma na jeziku, ampak mi vsi, ki se iskreno prištevamo sloven. narodu, smo se ob zlostare Avstrije z veliko radostjo priključili naši Jugoslaviji, katero smo pod vodstvom našega voditelja dr. Korošca v težkih borbah pripravili in soustanavljali in mislim, da je prav, ako gredlagam, da pošljemo vznak naše iskrene ljubezni do naše narodne kraljevske hiše brzojavni pozdrav:

Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II.

Nad 10.000 Slovencev, zbranih na političnem taboru JRZ v Mariboru ob proslavi 30-letnice političnega delovanja dr. Korošca, svečano prisega zvestobo in udanost Vašemu Veličanstvu in kraljevskemu domu.

G. Žebot je nato predlagal naslednje pozdravne brzojavke:

Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu!

Ob 30-letnici političnega vodilnega dela dr. Antona Korošca na taboru JRZ v Mariboru zbrani tisoči slovenskega ljudstva, udano izražajo Vašemu Visočanstvu najglobljo zahvalo za naklonjenost in ljubezen ter prisegajo zvestobo kraljevskemu domu.

Predsedniku vlade in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviču!

Na velikem taboru JRZ v Mariboru zbrani Slovenci slavimo 30-letnico politike našega voditelja dr. Korošca ter izražamo Vam kot predsedniku vlade in stranke, naše spoštovanje in zaupanje.

Dr. Antonu Korošču, notranjemu ministru! Ogromne množice Slovencev, zbrane na taboru v Mariboru slavijo 30-let Vašega javnega dela. Izražamo Vam iskreno zahvalo, globoko spoštovanje in neomajno zaupanje. Z Vami skupaj verujemo, da Vam Bog milostno dodeli doseči cilj Vaših prizadevanj v korist narodu in naši domovini.

Nj. Vel. kraljica Marija na Bledu

Ljubljana, 9. avgusta.

Davi ob pol sedmih je dospela z dvornim vlakom v Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija. Na kolodvoru jo je pozdravil ban dr. Marko Natlačen s soprogom. Kraljica zaradi zgodnje jutranje ure ni izstopila ter je dvorni vlak takoj nadaljeval z vožnjo.

Bled, 9. avgusta.

Danes ob četrti na deset je prispela z dvornim vlakom na postajo Lesce-Bled Nj. Vel. kraljica Marija. Na kolodvoru so jo pričakovali Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vis. knez namestnik Pavle, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič, kraljevski namestnik dr. Ivo Perovič, minister dvora Milan Antič in dvorna dama gospa Šverljugova. Prva je izstopila iz vlaka Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je prisrčno pozdravila z vsemi navzočimi. Nato se je skupaj z Nj. Vel. kraljem Petrom II. odpeljala v dvor Suvobor. Ko se je peljala skozi Bled, jo je prebivalstvo s številnimi gosti navdušeno pozdravljalo.

kanije, ker je morala oditi na vlak. Toda še med potjo in v vlaku si je vsa vzhicična pripovedovala svoje nepopisne vtise na tem pravem otroškem verskem taboru v Stični. Druga mladina, ki je imela boljše zveze z dolenskim vlaki, oziroma je imela svoje okrašene vozove, pa je počakala popoldanskih listanj, ki so bile prav tako svečane.

Današnji dan v Stični je v vsej dolenski mladini globoko utrdil njeno živo vero v božje razodetje, obenem pa je okrepil v njej sklepe lanskega evharističnega kongresa. Ta verski tabor je pokazal, da hoče ostati slovenska mladina katoliška.

Vsa čast očetom in bratom cistercijanom, ki so tako spretno organizirali to otroško cerkveno slavnost. S tem so pokazali, da bo tudi cerkveno jubilejno slavoje odradstih danes teden v Stični nad vse pričakovanje sijajno uspelo.

govarjali pa so jim navdušeni vzkljki ogromne množice, ki je delala vzdolž celega spreveda nepregleden špalir. Zaključek spreveda so tvorile desetine in desetine slavnostno okrašenih voz, na katerih so se peljali na zborovanje okoličani. Iz Aleksandrove je krenil spreved v Slovenko ter po Samostanski do Vrtno, kjer je zavil proti Ljudskemu vrtu. Tu, na verandi vile mestnega župana dr. Juvana, sta stala oba ministra, obdana od šajerskih voditeljev in prvakov JRZ. V mimohodu je množica voditelje navdušeno pozdravljala in jim vzkljkala.

Vse te brzojavke so bile sprejete z navdušenim odobravanjem. Po prečitaniu brzojavke Nj. Vel. kralju, je godba zaigrala državno himno.

Ko vam kličem iskreno slovensko dobrodošlico, si ne morem kaj, da ne bi poudaril ob otvortivni tabora in vsem prizadetim v spomin one žalostne dobe od leta 1930 do 1935, ko je ravno pri nas v severnem delu Slovenije divjala protizakonitost, sila, tiranija, denuncianstvo, kot v vsej naši zgodovini takega razun v Avstriji nismo bili vajeni. Narod pa je kljub tem vzd-zal in ostal zvest svojim idejam in svojim voditeljem. Visek nasilja in protizakonitosti pa je bila internacija našega voditelja dr. Korošca. A ljudstvo ni pozabilo svojega voditelja, ko je bil v pregnanstvu.

Govor ministra Jankoviča

Kot prvi govornik je nato nastopil minister za gozdove in rudnike. Gjura Jankovič, ki je med drugim dejal:

»Jugoslovanska radikalna zajednica spada v ono vrsto političnih organizacij, ki imajo veliko in plemenito poslanstvo. To poslanstvo je politično, gospodarsko, socialno in prosvetno. Njena misija je v požitvovalnem delu za blagor kralja, naroda in države. Ko je bil vaš voditelj dr. Korošec interniran z mnogimi drugimi vašimi politiki, smo se tedaj mnogokrat videli. Takrat smo napravili sklep, da je treba združiti čim več ljudi v veliko politično organizacijo, da se bo bodoča vlada lahko naslonila na čim večji del naroda. Za velike gospodarske in politične reforme so potrebne velike stranke in veliki politični ljudje. Mi smo ustvarili veliko stranko, njo pa vodijo veliki politični ljudje dr. Milan Stojadinovič kot predsednik in dr. Anton Korošec in dr. Mehmed Spaho kot podpredsednika. Naša stranka stremi v političnem pogledu za reformo politične morale, ki je predpogoj za vse državne reforme. Mi ne moremo biti na oblasti za diktaturo, v opoziciji pa za demokracijo. Mi ne moremo biti danes unitaristi, jutri avtonomisti in pojutrišnjem federalisti. Kadar smo na vladi, ne moremo iti mimo hrvatskega vprašanja, v opoziciji pa govoriti o njegovi rešitvi.

Stojimo pa tudi pred rešitvijo vprašanja kmetijskih dolgov. To vprašanje se vleče iz leta in leti in stoji že dolgo odprto, toda doslej se ga nihče ni upal lotiti. Sele naša vlada se je zagrizla v ta problem, ki ga je smatrati kot enega najtežjih naših gospodarskih problemov, in ga bo tudi izpeljala. Naši denarni zavodi morajo postati likvidni,

da se zopet povrne zaupanje najširših narodnih slojev vanje.

Kar pa se tiče socialne politike, je naša stranka zavzela svoje jasno stališče. Mi smo za največjo zaščito delovnega človeka in bomo šteli našega delavca pred izkoriščanjem tuje kapitala. Naša stranka bo delala vedno z narodom za narod, nikdar pa ne brez naroda in proti njemu. To je osnovno in najvažnejše načelo naše stranke. Živel kralj, živel narod, živila Jugoslavija!

Viharni klici so spremljali zaključne besede priljubljenega govornika.

Govor ministra dr. Kreka

Kot drugi govornik je nastopil slovenski minister dr. Miha Krek, ki je izjavil:

Danes zborujemo v proslavo in počastitev velikega nacionalnega in političnega dela, ki so ga izvršili južnoslovenski Slovenci pod vodstvom našega narodnega voditelja g. ministra dr. Korošca v zadnjih tridesetih letih.

To junsko dobo našega življenja Vas je vztrajno vodil sedanjí voditelj vseh Slovencev in eden najodločilnejših sedanjih državnikov v Jugoslaviji, naš veliki dr. Korošec. Se so med vami desetine in desetine živih prič, soustanoviteljev in sodelavcev, ki ste šli z njim skozi vse trpljenje.

Slovenski Maribor danes poje zahvalno pesem. Hvala vsem, ki so radi slovenstva svojega bili v trpljenju, hvala tistim, ki so svoje javno delo posvetili slovenskemu narodu in njegovemu vstajenju, srčna hvala posebej vsem tistim, ki so desetletja držali mrtve straže na narodnostnih mejah; največja hvala pa njemu, ki je pred vami hodil, vedno poln poguma in zaupanja, vedno živo verujoč, da slovenski narod mora še doživeti svoje svetle dneve v povestnici narodov, hvala njemu, ki nas je vztrajati, za skupno stvar delati in trpeti učil, hvala našemu jubilaru g. ministru dr. Antonu Korošcu.

Današnji shod je mogočna manifestacija sedanjice politike g. dr. Korošca in njegovih pristavev. Danes Maribor dviga svoj glas za politiko, ki je stopila 24. junija lanskega leta pred jugoslovansko javnost in daje priznanje vsem nosičem te politike, zlasti pa tvorcem, gosp. predsedniku kraljevske vlade g. dr. Milanu Stojadinoviču, ministru notranjih del g. dr. Korošcu in prometnemu ministru g. dr. Spahi.

Sam nastop teh mož pred enim letom je pomenil odrešenje naroda in države, prvo delovno leto pa je vstajenje političnega, gospodarskega in socialnega življenja. Kje smo danes v razvoju našega političnega in državnega dela? Pregled pokaže tole sliko.

Nova naša stranka JRZ se je po vsej državi organizirala. V bratski slogi in prijateljskem sodelovanju so združeni v njej pristaši po vsej državi. Postala je najmočnejši demokratični činitelj v državi. Njeni voditelji, njen program in njena dela vabijo, združujejo in prepričujejo narodne mase. Kjer koli se nudi priložnost političnega nastopa, pokaže JRZ svojo moč. Kljub temu, da druge politične sile svobodno tekmujejo z njo, so malenkostne in slabotne. JRZ je uspešna, da se je otresla najbolj nevarnih in zagrozenih sovražnikov in da je izpodredila strupene zajedavke, ki so čakale ugodnega trenutka, da jo uničijo. JRZ je pokazala svojo moč in sposobnost svojih voditeljev. Izkazalo se je, da Jugoslavija potrebuje takih državnikov in take politike, kakršno vodi JRZ. JRZ popravlja, kar so drugi poškodovali, obnavlja, kar so drugi zapustili, gradi državne in narodove vrednosti, ki so jih drugi uničevali. Da nemiri, ki divjajo ponekod okoli naše države in neklih državah Evrope niso vrgli svojih deročih in uničujočih valov preko naše domovine, da pri nas vlada red in mir, to je uspeh modrosti naših državnikov, posebno dr. Korošca in dr. Stojadinoviča. Da je Jugoslavija danes mirna država, ki v urejenosti in sigurnosti hiti v kulturnem in socialnem napredku navzgor, to je posledica in uspeh enoletnega, modrega našega režima. Da je Jugoslavija radi svoje notranje trdnosti in socialne ustaljenosti mikavna za tujce, pa naj pridejo k nam kot zaželeni gostje, turisti ali kot trgovci in gospodarstveniki, to je uspeh državniške smotrenosti naših voditeljev JRZ je danes politična, moralna in državniška sila, ki je že v prvem letu svojega obstoja vklesala svoje ime v zgodovino Jugoslavije in bogato opravila zaupanje v nado, ki ji jo je narod dal. S tem si je tudi pridobila najmočnejšo legitimacijo, da vodi usodo svojega naroda tudi v bodoče.

Kako silna je moč naše stranke, nam kaže tudi dejstvo, da vse skupine izven nje nastopajo povsod z združenimi močmi proti njej. Nikjer se ena sama nasprotna politična grupa ne upa meriti z nami svojih sil — izvzemši nekaterih hrvaških krajev, kjer Mačkovi ljudje nastopajo sami.

Hrvaško dr. Mačkovo gibanje je — zahvaljujoč svobodi, ki jo daje sedanja vlada — združilo večino Hrvatov. Ako bo vodstvo te stranke razumelo opraviti zaupanje hrvaškega seljaka, bodo Hrvati v iskrenem sporazumu s Slovenci in Srbi stopili v kolo ustvarjanja sil naše države. Mi verujemo, da je v hrvaškem narodu toliko bratske ljubezni in politične modrosti, da se bo to zgodilo in na tej veri gradimo vso našo politiko. Osnova te politike je: popolna enakopravnost vseh državljanov.

Dr. Mačkovo gibanje ima torej kot hrvaško narodno gibanje svoje mesto in svojo vrednost. Politično sušmarjenje, ki se pred dr. Mačkovo firmo pojavlja po drugih, zlasti tudi po nekaterih slovenskih krajih, pa je političen nesmisel, epljenje slovenskih sil in zato čista izguba in škoda.

Druge politične grupe in stranice nas pri pregledu političnega položaja ne zanimajo, ker na tok javnega življenja nobenega resnejšega vpliva nimajo. Čuli so za francosko ljudsko fronto in so poizkusili ustvariti proti JRZ skrajno levčarsko grupo Ljudsko fronto. V svoji vsebini pa to ni nič drugega kot dogovor med nekaterimi eksponenti komunistov in zastopniki neklih levčarskih mladih časnikar-skih in propagandnih krožkov, mačkoveci in menda celo nekli ljudi, ki se prištevajo krščanskim socialistom. Ti zastopniki so se v Mariboru in Ljubljani dogovorili, da bodo pri prihodnjih volitvah zlasti v občinah nastopali povsod enotno, sicer na razne načine, a vendar povsod proti naši stranki. Svoj dogovor so nazvali ljudska fronta. Dejansko pa je ta fronta brez ljudstva in tudi fronta ni, ampak jata nergačev, razdiračev, ki se dajo voditi ali od nezrelih ambicij ali nizkih instinktov in sistematizirane komunistične propagande. Ne bi se bavili s tem pojavom. Vemo, da kaj resnejšega in trajnejšega iz nje nastati ne more. Toda paziti moramo, da se obvarjemo tudi vsake trenutne škode.

Našemu katoliškemu delavstvu bi rekel tole. Življenjska bodočnost in obstoj našega delavstva je edino v trdni povezanosti z vsemi drugimi stanov in krščanski skupnosti po naših večnih socialnih načelih. Marksisti vas prikrivajo in neprikrivajo, pa bodo planili po vas in vas vrgli od vašega dela in zaslužka, kakor hitro bodo mogli. Saj stare skušnje to uče. Enotna delavska

fronta proti drugi naši krščanski skupnosti je le parola, ki naj marksistom na konja pomaga, vas, krščanske delavce pa pogubi.

Nič malodušja. Naš krščanski socialni nauk in program je neprimerno bogatejši in tudi za vsakdanjo življenjsko borbo praktičnejši in uspešnejši kot najradikalnejši marksizem.

Naj bodo letošnje občinske volitve v Sloveniji politična zahvala vseh Slovencev dr. Korošcu za njegovo mogočno politično delovanje, ki je dvignilo slovensko ime na evropski in svetovni oder, naj mu bodo posebna zahvala, da je rešil Slovence in Jugoslavijo iz dobe propadanja in dobe novega političnega življenja, v dobo nove rasti vsega dobrega, poštenega in koristnega. Nehvaležnežev ne sme biti med nami! Soglasna in popolna mora biti ta zahvala. Tako bomo pokazali, da smo kulturni narod, ki zna ceniti svoje velike moze in velike vrednote, ki so mu bile po njih dane.

Govor g. Smodeja

Za dr. Krekom je govoril tajnik stranke Fr. Smodej, ki je orisal borbo slovenskega naroda v novejši zgodovini ter njegovo politično in gospodarsko osamosvojitve. Zlasti podrobno se je bavil z delom novejših slovenskih političnih voditeljev, posebno z dr. Janezom Evangelistom Krekom in dr. Antonom Korošcem. G. Smodej je med drugim dejal:

Ljudje, ki potujejo po opravkih po Hrvaškem, pripovedujejo, da se tam, med ljudmi govori, da smo Slovenci Hrvate izdali. Take vesti morejo širiti le neodgovorni in nepoučeni ljudje. Mi ne zamerimo ljudstvu na Hrvaškem, če o naši politiki ni dovolj in pravilno poučeno, vendar pa mislimo, da je treba enkrat za vselej javno pibiti, da je takšna insinuiranja grda neresnica. Mi še nikdar nobenega zaveznika nismo izdali, ker smo za to preposteni. Toda, če branimo svojo kožo in hodi-mo po političnih potih, ki nam jih narekuje skrb za naš narod, za njegov blagor in njegovo bodočnost, nam tega nihče ne more in ne bi smel zameriti. Naši politiki odgovarjajo svojemu narodu in nikomur drugemu. Mi smo vselej bili in smo najboljši prijatelji hrvaškega naroda, četudi s svojega stališča, s stališča interesov svojega naroda nismo vedno soglasali s politiko hrvaških politikov. Mi, ki poznamo državniške sposobnosti dr. Korošca, ki poznamo njegove čiste namene, ki poznamo njegovo poštenost in cenimo njegova bogata politična izkustva, mu bomo zvesto stali ob strani in ga po vseh svojih močeh podpirali. Mi smo stari bojevniki in ni nas strah. Če bodo naše vrste ostale strnjene in se bodo še učvrstile, potem lahko še naprej trdimo, da bomo dosegli svoje cilje, ki bodo v korist Slovencev, Hrvatov in Srbov, vsej državi in prevzvišenemu kraljevskemu domu. Zivijo dr. Korošec!

Poslušalci so viharno sprejeli govor Franceta Smodeja in ga nagradili z dolgotrajnim plaskanjem.

Zahteva po samoupravi

Sledil je govor bivšega predsednika oblasne skupščine dr. Josipa Leskovarja.

Govornik je v začetku svojega govora dal panoramski pregled o zgodovini Slovencev, o raznih kulturnih vplivih, o neprestanih naporih slovenskih voditeljev, da navzlic temu ohranijo svojo kulturno samobit in tudi željo, da ostanejo na svoji zemlji svobodni narod. Posebno podrobno je opisal politično zgodovino Slovencev zadnjih 30 let, ki nosi pečat dr. Koroščevega vodstva. Nato je nadaljeval:

Sedaj po 30 letih pa je v času, ko je na vladi dr. Korošec in se vidi blagodejen vpliv njegove politike po vsej državi, vstal isti politik, ki je dr. Korošcu pred 30 leti v deželnem zboru štajerskem padel v hrbet in snuje proti dr. Korošcu tako imenovano ljudsko fronto, pod katero se zateka raznolika družba.

Z ustanovitvijo samostojne države Srbov, Hrvatov in Slovencev je bil dosežen najvišji cilj političnega programa Slovencev; njih veselje je grenilo samo dejstvo, da je bil velik del Slovencev in Hrvatov ostal pod tujim jarmom. Toda ustanovljena je bila podlaga za združitev vseh Jugoslovancev. Z dosega tega cilja se pa Slovenci niso odpovedali težnjam po samoupravi in se niso odpovedali svoji samobitnosti. Predolg in pretežak je bil boj za prebujenje slovenske zavesti, da bi se mogli Slovenci vsemu temu, kar je bilo dosedaj sveto, odpovedati čez noč, ko so postali državni narod v svoji lastni državi skupno s Srbi in Hrvati. Saj so vendar bili prepričani, da so ravno zato hrepeli po lastni državi, da jim bo lastna jugoslovanska država prinesla uresničenje vseh njihovih idealov, za katere so se bojevali pod tujim jarmom. Zato Slovenci nikakor niso mogli razumeti, ko je prejšnji režim označil njih težnje kot protidržavne in ko je prejšnji režim veliko in najboljšo večino slovenskega naroda proglasil za protidržavni element in začel vihrti nad njimi bič državne vse-mogočnosti, pri tem pa protežiral one elemente, ki so bili slovenskemu narodu največja zapreka pri dosegu svoje državne samostojnosti.

Toda ti časi so, hvala Bogu, minili. Danes, ko uživamo svobodo, kakor tudi takrat, ko svobode nismo imeli in nas je preganjal prejšnji režim, izjavljamo na ves glas, da nas čuje ves svet: Mi Slovenci smo si z največjim trudom in z veliki žrtvami priborili pod težkimi razmerami svojo samostojno narodno državo, našo Jugoslavijo, mi to državo ljubimo in se zavedamo, da najdemo samo v tej državi uresničenja svojih najvišjih narodnih idealov. Ravno tako smo pa tudi prepričani, da bo naša država le tedaj močna na zunaj, ako bo na znotraj urejena na demokratični podlagi. Ne moremo pa govoriti o pravi demokraciji brez samouprave. Naša država ima tako veliki zemljepisno popolnoma različno ozemlje, posamezni deli države so stali pod vplivom tako različnih kultur, da si ne moremo misliti možnosti, da bi mogla uprava dobro vršiti svojo službo tudi tedaj, ako se pri tem ne ozira na te raznolikosti. Tega pa centralistično urejena uprava ne more storiti. Zato je neobhodno potreba decentralizacija uprave.

Zahteva pa samoupravi ni nič protidržavnega in protizakonitega; ravno nasprotno: Z uresničenjem te zahteve bi se državna misel in ljubezen do države samo poglobila. Najboljši dokaz zato imamo v oblastnih samoupravah. Obstojale so komaj 2 leti in vendar jih ima ljudstvo v najboljšem spominu. Tudi nova Ustava predvideva banovinske samouprave, samo žal, da se določbe ustave do danes niso izvedle. Tudi program stranke JRZ predvideva samoupravo v najširšem smislu po angleškem načinu samouprav, ki so za vzor vsem upravam. Treba je samo, da se ta točka strankinega programa uresniči in to čim prej. Uresničila se pa bo, ako bo stranka postala močna. Svojo moč pa pokaže vsaka stranka pri volitvah.

Blizajo se občinske volitve. Slovenci pokažite, da je stranka JRZ močna; obsodite prejšnji režim, dajte zaupnico svojemu voditelju dr. Korošcu, ki vas že 30 let vodi, pojdite vsi na volišče pri občinskih volitvah in oddajte svoje glasove samo za one župane in občinske odbornike, ki stoje čvrsto v vrstah JRZ. Vsi v JRZ, vsi za dr. Korošcem!

Dr. Korošec kot parlamentarec

Narodni poslanec dr. Andrej Vehle je med drugim izjavil: Dne 29. maja 1936 je poteklo 30 let, odkar je bil naš voditelj prvič izvoljen za državne poslanca v 5. kuriji v avstrijski državni zbor in od tistega časa dalje je zastopal Slovence v dunajskem parlamentu do prevrata. Bil je več let podpredsednik Slovenskega kluba in pozneje Hrvatsko-slovenske zajednice v dunajskem parlamentu, leta 1914 je bil izvoljen za predsednika Hrvatsko-slovenskega kluba, leta 1917 pa za predsednika Jugoslovanskega kluba na Dunaju. Istočasno je bil naš voditelj obmejnih Slovencev tudi poslanec štajerskih Slovencev v graškem deželnem zboru, kjer je s svojimi tovariši z vso odločnostjo zastopal interese spodnjaštajerskih Slovencev. Iz te graške dobe je važno leto 1909., ko je naš voditelj proglasil politično geslo: Proč od Grada! Zahteval je združitve vseh slovenskih pokrajin v eno pravno celoto ter izločitve od Grada.

Silno važno je bilo parlamentarno delovanje našega voditelja v dunajskem parlamentu. Voditelj obmejnih Slovencev dr. Korošec je postal med svetovno vojno z izvolitvijo za predsednika Jugoslovanskega kluba na Dunaju nesporni voditelj celokupnega slovenskega naroda, leta 1918 pa z izvolitvijo za predsednika narodnega veča v Zagrebu voditelj vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na ozemlju bivše avstroogrške monarhije do prevrata.

Kot državni poslanec in član avstrijske delegacije na Dunaju in v Budimpešti je bil naš voditelj od vsega početka vedno in povsod v prvih vrstah v borbi za politične pravice Slovencev, Hrvatov in Srbov v dunajskem parlamentu. Med svetovno vojno pa je postal s sodelovanjem našega nepozabnega dr. Janeza Ev. Kreka in ostalih tovarišev naš najboljši glasnik vseh naših političnih in kulturnih teženj. Dokaz temu so njegovi sijajni govori v parlamentu in izven parlamenta, njegove številne interpelacije in članki v časopisih. Ako bi zbrali vse te govore, interpelacije in članke v posebno knjigo, bi dobili šele pravo sliko ogromnega dela, ki ga je izvršil naš voditelj v borbi za pravice slovenskega naroda zlasti v borbi za zedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v kraljevini Jugoslaviji. Taka knjiga bi bila najlepši spomenik, ki bi ga postavil slovenski narod svojemu voditelju ob proslavi 30letnice njegovega javnega delovanja.

Od prevrata do danes je dr. A. Korošec zavezal leta in leta najvišje položaje v naši državi kot podpredsednik in predsednik ministrskega sveta ter kot večkratni minister v različnih resorih. To delo nam je vsem znano. Vsi vemo, da je to delo posvečeno koristi. Bil je vedno mož čistih rok. Bil je in je še danes največji parlamentarec, naš največji slovenski državnik in eden izmed glavnih tvorcev sedanje jugoslovanske države.

Za to ogromno požrtvovalno in nesebično delo smo hvaležni svojemu voditelju vsi Slovenci, Hrvati in Srbi ter mu želimo samo eno: »Naj ga ljubi Bog ohrani čilega in zdravega še mnoga leta in naj mu podeli moč, da izvrši svoj veliki državniški program za ojačanje naše države in za uresničenje sporazuma med Slovenci, Hrvati in Srbi!

Govor dr. Ferda Milerja

Nato je govoril g. dr. Ferdo Miler, ki je med drugim dejal:

Predvsem moramo omeniti pri tem vero našega naroda in krščansko vzgojo, ki mu je bila posebno v trpljenju zadnjih stoletij tista bodrilna sila, katere se je oprijemal, ko je videl najhujše sovražnike tudi v prejšnji tuji državni moči. In če naš narod ni pozabil svojih duhovnikov in jim stoji zvest ob strani, moramo poudariti, da so v prvi vrsti duhovniki bili tisti, ki so v nacionalnem in gospodarskem oziru stali ob strani našega naroda in mu pomagali kljub najhujšim preganjanjem takrat, ko so ga obdajali sami sovražniki. Zaradi tega si tudi naš narod ne more misliti in v svoji zdravi celoti nikdar ne bo dopustil, da bi ga obhvaljala kakšna mešana rdeča ali rdeča ljudska fronta, ker tudi ob vzgledih sedanjosti pre-dobro ve, kaj mu grozi, če pridejo na vlado nasledniki takih rdečih frontarjev, to so komunisti. Preveč je povezan naš narod s svojo vero in svojimi cerkvami in križi, katere si je postavil po dolinah in hribih ne samo, ker je našel v njih svojčas obrambo in rešitev pred krvočelnimi Turki, ampak tudi zaradi tega, da išče in najde in bo iskal tudi še naprej pomoči in tolažbe pri Bogu. Ta zvestoba našega naroda pa ima svojo posebni državni pomen tukaj na meji, ker je naš narod v tem oziru zvesta straža za celo državo, ker bi, ako popusti ta straža na meji, prodrl ta pokret tudi proti jugu in bi morali naši državniki, kadar se brigajo za interese posameznih pokrajin, ineti tudi to za celo državo važno lastnost našega naroda posebej pred očmi.

Nato je govoril o posebnostih gospodarskih razmer na severni meji dejal med drugim:

Z gospodarskim oslabiljenjem kmeta oslabijo tudi vsi drugi stanovi in oslabi njihova kupna moč, ko neha biti kmet dober kupec v mestu, delavec, uradnik in meščan, ki nima dovolj zaslužka, pa neha biti kupec kmetijskih pridelkov. Skodljivost teh pojavov opazujemo najbolj prav sedaj in najhujše letos, tako da vpije celo naše gospodarstvo po javnih delih, po zboljanju kreditnih razmer in po končni ureditvi kmetijskih dolgov, da lahko zopet prospejajo naši obrtniki in trgovci, da kmet zopet lahko prodaja svoje blago po boljših cenah in da postane zopet dobra nakupna moč.

Poleg pravilne rešitve kmetijskih dolgov, in sicer, kar izrečno tirjamo, ne samo pri bankah in hranilnicah, ampak tudi pri drugih kreditnih institutih in posebno pri naših drugih, poleg skrbi za to, da pride s povzvišanjem mezd in nakupovalno močjo vseh stanov, posebno tudi uradnikov in nameščenecv več denarja med ljudstvo, je treba vse storiti, da se zaslužek dvigne tudi z javnimi deli, kar je posebno važno za Slovenijo.

Če razmotrivamo o vseh možnostih našega narodnega in gospodarskega obstoja na meji, smo prepričani, da moremo vse to doseči od naše vlade, če jo primerno podpremo, da ima tudi moč, ne samo za izdelavo večletnega programa, ampak tudi za uresničenje tega programa in za ureditev vseh perečih vprašanj.

Zastopnik kmetov

V imenu slovenskih kmetovalcev je govoril posestnik Jos. Spindler. Slovenski kmetovalci imamo trdo delo in težko življenje, pa malo ali nič priznanja. Iz zemlje dan za dnem, leto za letom izsiljujemo z žuljevo roko in čenost s krvavimi sragami življenjski kruh za sebe in za druge. Trd je naš kruh, trdo naše ležišče, trdo vse naše življenje. To smo mi slovenski kmetje! Prebridko čutimo, da nam liberalno kapitalistični gospodarski in družabni red ni pravičen, da je povzročil samo brezobzirno borbo in izkoriščanje delovnih slojev. Zaradi tega smo se odločili, da si opri na vzgojo Slomškovo in socialno naziranje Krekovo gradimo v svoji stanovski organizaciji svojo bodočnost. V javnih političnih zadevah pa zvesto in odločno sledimo dr. Korošcu, saj je on sin naše slovenske kmečke biše in branilec naše grude. Zato se tudi oklepamo naše po-

litične organizacije, naše Jugoslovanske Radikalne Zajednice. — Od našega voditelja dr. Korošca in od naše politične zajednice pričakujemo uresničenje programa in bomo zato zvesto stali v vrstah kot odlični sobojevniki in sodrujniki. V tej zavesti izpovedujemo jasno in glasno, da hočemo močno in veliko Jugoslavijo, da hočemo vladavin naše narodne vladarske hiše. Ker to jasno in brez rezerve hočemo, zato tudi povemo, kako si jo zamišljamo, da bo močna in velika. Mi hočemo resnično, politično, gospodarsko, finančno, prosvetno in socialno samoupravo, zgrajeno na odkritosrčnem, bratskem sporazumu Slovencev, Hrvatov in Srbov. Le tako bomo veliki in močni! — Kot slovenski kmetje hočemo, da se Jugoslavija z agrarno zakonodajo izgradi kot agrarna država, kjer se bo spoštovalo in uveljavilo naše stališče ter upoštevale naše težnje za obstanek in napredek. Z zaupanjem dvigamo glave in upiramo oči v svoje voditelje, o katerih smo prepričani, da bodo vse storili za blaginjo kmetijskega stanu, ki je najmočnejši steber naše države.

Zastopnik delavcev in železničarjev

g. Krištofič je izjavil: Delavci, organizirani v JRZ hočemo naglasiti, da ne verujemo ne marksističnim naukom, ne marksističnim voditeljem. Mi izpovedujemo jasno in odločno, da smo odločni Slovenci, ljubimo svojo zemljo, svoj materin jezik ter vero svojih očetov in svojo jugoslovansko državo. Nočemo razrednega boja, pač pa sporazuma stanov na podlagi spoštovanja dela in delavca kot osebnosti. Ker po programu JRZ in po delu slovenskega voditelja dr. Korošca čutimo in spoznavamo, da stranka to naše naziranje uveljavlja, danes tukaj izjavljamo: Mi ne prosimo milosti in ne miloščine, mi svojo pravico na podlagi svojega poštenega dela zahtevamo in polno priznanje vrednosti našega dela tirjamo. Pravična socialna zakonodaja mora za vse delavce dostojno skrbeti, ker je po človeški pameti in po krščanskem naziranju vsak delavec vreden svojega plačila. Somišljeniki! Delovno ljudstvo! Zadržaj leta nas je diktatorski režim tlačil, ker nam je odvzel svobodo in nas onemajeval pri poštenem zaslužku ter nam odvezal pri-borjene pravice. Minuli režim in vse njegove nositelje in izvršitelje odklanjamo, istočasno pa apeliramo na našo stranko, na našo vlado, na vas vse, ki skupaj z nami delate in trpite, da se vse storjene krivice popravijo. To moramo jasno in odločno povedati in se čutimo z vami po tem popolnoma eno: Zaničevalci in grobokopi delavskih zahtev in delavskih pravic so grobokopi naroda, države in človeške družbe.

Zastopnik obrtnikov

g. Ivan Sojč: Naš Maribor velja že od nekdaj kot mesto obrtnikov. Maribor je dal ne samo po-deželju, ampak tudi drugim mestom v Sloveniji in v sosednjih deželah dober obrtniški naraščaj. Tudi sedanjí obrtniki v Mariboru se trudimo, da bi dvignili ugled našega obrtništva in zaradi tega se obaramo do zastopnikov vlade, pa tudi do vodstva stranke, da pri vseh svojih ukrepih podpira obrtniška stremjenja po zboljanju gmočnih razmer našega obrtnika. Posebno prosimo obrtniki, da se uredijo v naši Sloveniji s pomočjo vlade in centralnih denarnih zavodov žalostne kreditne razmere, ki ubijajo ne samo eksistenco našega kmeta, trgovca in delavca, ampak tudi našega slovenskega obrtnika.

Ker prihaja po sedanjí vladi, v kateri je tudi velik prijatelj slovenskih obrtnikov, naš voditelj dr. Korošec, ted in mir v deželo, pozdravljamo tudi mi obrtniki sedanjo vlado, ki je odpravila nasilja v političnem oziru ter izražamo upanje, da bo s svojim smotrenim delom uredila tudi sedanje težko gospodarsko stanje.

Resolucija

Ob zaključku zborovanja je bila sprejeta sle-deča spomenica:

Na mariborskem političnem taboru JRZ dne 9. avgusta 1936 zbrani zborovalci soglasno predla-gajo v imenu slovenskega prebivalstva iz Sloven-ske Krajine, Murskega polja, Slovenskih gor, Dravskega polja in doline, Pohorja, Kozjaka in Maribora kraljevski vladi svoje sklepe in uvaževa-nje in čimprejšnjo izvršitev:

1. Stojimo na stališču, da zahtevamo demo-kratični režim po popolni samoupravi, tako v ob-čini, okraju, banovini, učinkovito decentralizacijo našega javnega, politično-upravnega, gospodar-skega, kulturnega in socialnega življenja. Ta de-centralizacija jasno in točno zahteva dodelitev od-govornosti in kompetence. Sele takšna ureditev, izvedena tudi v praksi, nam daje pravico do na-slova samostalne urejene in upravljane države ter daje državljanom samozavesti, odgovornosti in ljubezni ter voljo do pozitivnega, vzajemnega ustvar-janja za obstanek naroda in države. Zato je v in-teresu države in mirnega sožitja in harmoničnega razvoja, da se čimprej uveljavi zakon o sa-moupravi, kjer bodo svobodno izvoljeni zas-topniki v vseh upravnih edinicah nosilec ljudske uprave in narodne suverenosti.

2. Duhu resničnosti in realnosti samouprave odgovarja in harmonični razvoj omogoča princip v finančnem gospodarstvu, da se vse posredne in neposredne davjate državljanov bistveno uporab-ljajo tam, kjer je njihov vir. V tem pogledu je potrebna temeljita preosnova v našem davno-finančnem gospodarstvu.

3. Po krivdi vlad od leta 1930 do leta 1931 in radi svetovne krize je vse naše denarno gospodar-stvo odredenlo in zamrzlo. Absolutna nujnost je, da se s pametnimi zakoni o razdolžitvi in zaščiti kmetovalca reši kmetijski stan popolne propasti ter ustvari tudi likvidnost naših denarnih zavodov. To je socialna in gospodarska nujnost. Rešitev pa terja tudi ugled naše državne uprave.

4. Izredne elementarne nesreče letos radi njm po naših vinogradih, sadovnjakih in poljih zahte-vajo po naših krajih izredne ukrepe za obstoj na-šega prebivalstva, tako glede ublažitve javnih da-jatev kakor tudi glede izterjavanja javnih in pri-vatnih obveznosti. Pričakujemo v tem oziru nujnih ukrepov od centralne vlade v Belgradu kakor tudi od naše banske uprave v Ljubljani.

5. Ker na stotine in stotine slovenskih izobra-ženecv živi v največji bedi, zahtevamo, da se najde kruh našim brezposelnim učiteljem in učiteljicam ter drugim intelektualcem.

6. Zaradi zastoja v našem denarnem gospodar-stvu, vsled disparitete cen industrijskih in kmet-skih proizvodov je v krizi in zastoju vse naše gos-podarstvo, zaradi tega pa trpi naše obrtništvo in delavstvo, odhod nizke mezd in težak položaj vseh panog naše male obrti, delavstva in malo-kmetlicev. Preveč je zgrešenega, zanemarjenga in zamujenga v prejšnjih letih. Tega se vsi zavedamo. Pričakujemo sedaj, ko po zaslugi uvidenih, odlo-čujočih faktorjev padajo ovire, da nas sedanja vla-da s svojim poštenim in smotnim delom izvleče iz zmed in težav, s potrebnimi ukrepi zboljša naše stanje ter uspešno nadaljuje srečno in uspešno delo v blagor naroda, domovine in dinastije. Zato mi z zaupanjem izražamo svoje spoštovanje in svojo za-hvalo.

Angleški kralj skozi Ljubljano

Ljubljana, 9. avgusta.

Izmed vseh verzij, kod bo potoval angleški kralj Edvard VIII. na naš Jadran (Sredozemsko morje) z letalom Dunaj-Zagreb, se je kralj Edvard VIII. odločil za najbolj verjetno.

Z letališča Croydon je odletel z letalom v Callais, od tam pa s predarlskim ekspresnim vlakom do Salzburga. Danes ob 17.55 je došel na Jesenice, kjer ga je pričakoval odpravnik angleškega ministrstva zunanjih zadev o. Balfour z dvema damama, ki je došel že nekaj dni pred prihodom svojega vladarja v Slovenijo. Angleški kralj je potoval v dveh zadnjih vagonih avstrijskega brzovlaka. Na Jesenicah je ostal 10 minut. Tu ga je pozdravil tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle, s katerim se je angleški kralj med odmorom sprehajal po petem peronu na Jesenicah, popolnoma ločen od občinstva. Na kolodvoru ga izmed občinstva nihče ni spoznal, pač pa se je občinstvo čudno zdelo, da je prometal nekoliko preurejen. Šele ko je vlak že odhajal, je občinstvo zvedelo, kdo se v vlaku nahaja, ter nekajkrat vzkliznilo angleškemu kralju in Angliji.

Jesenice, 9. avgusta.

Danes ob 17.55 je prispel na Jesenice z brzovlakom skozi Salzburg angleški kralj Edvard VIII. Prispel je z rednim brzovlakom, kateremu sta bila zadaj priključena dva dvorna vagona zanj in za njegovo spremstvo. 10 minut pred prihodom vlaka je prišel na jeseniško postajo z avtomobilom z Bleda Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Običen je bil v svojo civilno obleko z mehkim sinjim klobukom. Od strani Anglije je prisostvoval prihodu odpravnik poslov g. Balfour z dvema damama. Ko je vlak privozil na postajo in se ustavil, je pristopil k dvornemu vagonu Nj. Vis. knez namestnik Pavle ter se pozdravil s kraljem Edvardom VIII., nato pa se seznanil z njegovim spremstvom. Oba sta se nato sprehajala po peronu ter se razgovarjala kakih 20 minut.

Od Jesenic dalje se je angleški kralj odpeljal skozi Slovenijo v kompoziciji našega dvornega vlaka, ki je šel 7 vagonov. Del poti ga je spremljal tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

Kranj, 9. avgusta.

Angleški kralj Edvard VIII. je v Kranju izstopil iz dvornega vlaka in se s knezom namestnikom Pavlom odpeljal v njegovo letno rezidenco v Brdo pri Kranju, kjer je prebil nekaj časa v družini kneza namestnika Pavla. Nato se je kralj Edvard VIII. v spremstvu kneza namestnika vrnil nazaj v Kranj in se odpeljal naprej z dvornim vlakom.

Sijajna zmaga JRZ pri obč. volitvah

Na Vrhnikih je bil narodni poslanec g. Hočevar temeljito poražen

Vrhnik, 9. avgusta.

Danes so bile na Vrhnikih občinske volitve, ki si jih je tukajšnje prebivalstvo tako želelo, da končno obračuna z onimi, ki si laste pravico do naslova narodnega zastopnika in zaupnika.

Vloženi sta bili dve listi: prva lista JRZ z nosilcem g. Hrenom na čelu in druga JNS z nosilcem g. Hočevarjem, narodnim poslancem. Kljub vsem naporom in agitaciji nasprotnikov je na pošten način zmaga lista g. Hrena. Od 1718 volivnih upravičencev se je volitev udeležilo 1241 volivec ali 72,2 odstotkov. Za listo g. Hrena je bilo oddanih 781 glasov, za listo g. Hočevarja pa 460 glasov. Lista g. Hrena je dobila 26 občinskih mandatov, lista g. Hočevarja 4 občinske mandate.

G. Hočevar je torej pogorel celo v lastnem kraju, kjer stalno biva, kadar ne zastopa v Belgradu naroda.

Hmeljarski tabor v Žalcu

Upanje na dobro letino in ugodno kupčijo

Zalec, 9. avgusta.

Danes je bil v Roblekovih dvorani v Žalcu običajni vsakoletni tabor, ki je bil letos zelo dobro obiskan. Predsedoval mu je predsednik Hmeljarskega društva g. Lorber.

Društveni tajnik g. Petriček je podal najprej poročilo o stanju hmeljskih nasadov na Češkem, v Nemčiji, na Poljskem, v Franciji, Belgiji, Ameriki, v Vojvodini in pri nas. Poročila iz raznih hmeljskih okolišev so zelo različna, vendar se že sedaj sklepa, da bo letos manj blaga kakor prejšnje leto. Iz Nemčije poročajo, da se obetajo na hmeljskem trgu ugodne cene. Po nekaterih okoliših je napravila veliko škodo toča. Pri nas je stanje v splošnem zelo ugodno. Po nekoliko manj pridelka kakor lansko leto, zato je pa kvaliteta prvovrstna in so tudi izgledi na cene za naš hmelj zelo ugodni, zaradi česar imamo pričakovati živahno hmeljsko kupčijo. (Z ozirom na svetovni trg omenjamo, da so že danes v Nemčiji določene nekatere sledeče cene: za najboljšo blago 6 mark (102 Din), za srednje blago 4 marke (68 Din) in za slabše blago 3,4 marke (58 Din) za kilogram. Pri tem poročilu je referent posebno poudarjal, da moramo paziti predvsem na lepo obiranje, pravilno sušenje, strogo sortiranje in pravočasno basanje hmelja. Kupčija je pa veliko od-

V Ljubljani se je o nameravanem prihodu angleškega kralja dokaj hitro razvedelo, ter se je peron kaj hitro napolnil. Prihod kralja je bil napovedan ob 19.42, v resnici pa je dvorni vlak prišel šele ob 20.30. Policija je po nalogu iz Belgrada izpraznila ves peron, ter pustila na peronu za ograjo le novinarje, bližje k vlaku pa je pustila le fotografa Presbieroja. Angleškega kralja so pričakovali na tukajšnjem kolodvoru tukajšnji odličniki, kakor ban dr. Natlačen, div. general Nedeljkovič in železniški direktor dr. Faktor. Ko se je vlak ustavil, pa so radovedni Ljubljančani opazili le razsvetljena okna restavracijskega voza, v katerem je sedelo kakih 7 oseb, med temi 2 dami. Ljubljančani so domnevali, da je med temi tudi angleški kralj. Prav gotovo pa ni, v katerem vagonu se je kralj peljal in možno je, da se je peljal takoj v prvem vagonu za ambulanco. Opaziti pa je bilo, da so bili kuharji in natakarji v vagonu pridno na delu, kar je znamenje, da je bil kralj najbrž pravkar pri večerji. Iz vlaka razen spremnega osebja ni izstopil nihče in tudi v vlak ni vstopil nihče.

Ljubljanske dame, ki so izza oken restavracije morale od daleč gledati, kje se bo angleški kralj prikazal, niso prišle na svoj račun. Prav tako ni prišel na račun privilegirani fotograf Presbieroja. Angleški kralj je po dveh minutah odmora odpotoval čez Zidani most proti Zagrebu, kamor dospe še pred polnočjo, tam ostane približno pol ure, nato pa nadaljuje pot proti Šibeniku ozir. Solitu. Ni znano, kje ga bo pričakovala njegova jahta, verjetno pa v pristanišču Zlarinu.

Šibenik, 9. avgusta. b. Danes ob 2.07 popoldne je priplul v šibeniško luko angleški rušilec »Grafton«, ki mu poveljuje g. Fert. Nasproti sta mu prišla z motornim čolnom francoski konzul iz Splita dr. Perić in kapitan fregate, mornariški komandant v Šibeniku g. Villan. Jahta »Nahling« do 6 zvečer še ni priplula v šibeniško luko, enako tudi še ne rušilec »Gloynor«. Prišla pa so poročila, da sta pluli ob 5.30 mimo Sušice pri Zadru. V Šibeniku zelo nestrno in z največjim navdušenjem pričakujejo britanskega suverena. Ponoči so semkaj prispeli številni domači in inozemski časnikarji. Med njimi tudi znani pisnik »Daily Expressa« Clerk, ki je danes popoldne ob treh poslal svoji redakciji obširno poročilo. Poročal je celi dve uri ter opisal letake in zgodovinske znamenitosti Šibenika. V teku popoldneva pričakujejo še druge časnikarje, ki so napovedali svoj prihod. Priplula je tudi angleška luksuzna jahta »Rion« z 20 potniki, po večini damami iz visoke angleške družbe.

Tržišče pri Mokronogu, 9. avgusta. Danes so bile volitve za novo občinsko upravo. Volivnih upravičencev je bilo 449. Lista je bila samo ena, in sicer lista JRZ, ki je dobila vseh 306 oddanih glasov. Nosilec liste je bil g. Borštnar Lojze, posestnik in rudar.

Ajdovce, 9. avgusta. Volivnih upravičencev je bilo 219, oddanih glasov 167 (77,25%). Lista JRZ (nosilec g. Stefan Vidrih) je dobila 139 glasov (17 odbornikov), lista združenih nasprotnikov (nosilec g. Jože Legan) pa 28 glasov (1 odbornika).

Ambrus, 9. avgusta. Volivnih upravičencev je bilo 296, oddanih glasov 241. Dve listi JRZ, in sicer lista Vidmar 119 glasov, lista Sinkovec pa 122 glasov.

Sela pri Šumberku, 9. avgusta. Volivnih upravičencev 153, oddanih glasov 111 in vse za listo JRZ (nosilec g. Kastelic).

visna tudi od sreče. Važno je tudi, da puste hmeljarji zavarovati hmelj proti požaru. Gledati pa morajo vsi hmeljarji tudi na to, da bodo pravični proti hmeljskim obiralcem, da ne bodo obiralci oškodovani pri svojem delu in zaslužku. Meri naj se s škafi, ki merijo po 28 litrov. Pri obračunavanju je treba upoštevati tudi polovico ali četrt nabrane škafa, ker je tudi obiralec vreden svojega plačila.

Z ozirom na čas, kdaj naj se začne z obiranjem, velja pravilo, naj se začne z obiranjem, kadar je hmelj zrel, v glavnem pa kakor vedno po 15. avgustu.

Kakor druga leta, se je tudi letos določila mezda za obiralce sledeče: s hrano 1,50 Din od škafa, brez hrane pa 2 Din od škafa.

Pri slučajnostih je bil govor o legitimacijah za obiralce, ki so potrebne za brezplačen povratek, o razmerah na svetovnem trgu, o prevrednosti pri kupčiji, o prevzemanju hmeljskih obiralcev itd.

Izgledi na hmeljsko sezono so najugodnejši. Da bomo imeli dobro blago, se je treba v glavnem zavalčiti okolnosti, da se je letos mnogo in pravilno škropilo. Z ozirom na boljše blago in manjšo količino tako na svetovnem trgu kakor pri nas, lahko upamo na dobre cene in zelo živahno kupčijo. Da bi Bog dal savinjskim hmeljarjem srečo!

Sprejemi pri predsedniku vlade

Bled, 9. avgusta.

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je danes najprej sprejel vojnega ministra generala Mariča. Nato je sprejel turškega poslanika na našem dvoru Alija Hajdar-beja, nemškega poslanika von Heerena in pa naše poslanike in ministre v Parizu in Pragi. Proti večeru pa se je predsednik vlade odpeljal v Slatino-Radenci, kjer bo ostal tri dni, nato pa se vrne na Bled.

V Španiji

Lizbona, 9. avgusta. AA. Iz glavnega stana upornikov v Sevili je prispela vest, da so uporniške čete danes brez odpora zavezele mesto Lloro del Río. Komunisti so pobegnili v Penaflores.

List »Diario Damanha« je objavil vest iz Avile, da so komunisti v hotelu Coloni v Barceloni ubili ženo generala Gozeta ter poslanika Dina Madariaga. Ustrelili so tudi generale Darero in Fanjul. Po vestih istega lista je nastal na Madeiru upor komunistov, ki so ga takoj udusili in vlada sedaj v mestu in po vsem otoku spet mir.

Madrid, 9. avgusta. AA. Vlade čete so zavzele otok Formentera, ki pripada Pityjskemu otočju sredi med Španijo in Baleari. Na otoku je bilo le malo upornikov, ki so se večinoma udali. Vlade čete so ujele enega poročnika, 22 vojakov in 9 prostovoljcev.

„Slovenska lažniva poročila“

Celovec, 5. avgusta.

Pod tem naslovom so ponatiskale celovske »Freie Stimmen« z dne 24. julija članek »Ponedeljskega Slovenca« glede zažiganja kresov pred praznikom slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. »Freie Stimmen« naj spodbijajo resnico, kolikor hočejo, članek v »Ponedeljskem Slovencu« je popolnoma resničen. Celovski list vlači na dan »Johannis-Feiers«, ki je plantel po naših slovenskih hribih in vaseh dne 21. junija t. l. Za to slavnost se od naše strani gotovo ni nihče zmenil, ker so bile to priveditve večinoma nemških nacionalcev ali bolj rečeno odpadnikov, ki so se javno izražali, da s tem propagirajo nemško misel. Zato teh slavnosti nikakor ni zamenjati s kresovi na predvečer praznika slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Ti kresovi so na večer 4. julija vsakega leta že od nekdaj goreli in bodo goreli, dokler bodo živeli Slovenci na svoji rodni koroški zemlji. Varnostni nadzornik je dovolil zažigati kresove, zato se zelo čudimo postopanju orožništva, ki je naravnost prepevavalo zažiganje kresov, če se to ne vrši pod okriljem Cerkve. Kdo ima torej večjo oblast? Varnostni nadzornik ali orožništvo? »Freie Stimmen« med drugim tudi trdijo, da pri pribliškem kresovanju dne 4. julija ni bil nihče ranjen, ampak da se je dotični Maček sam opraskal ob bajonet na puški, ki jo je imel orožnik na rami. Osel bi bil, kdor bi to verjel, saj je vendar jasno, da bi si Maček ne mogel opraskati svojih rok, če je imel orožnik puško na rami. To nasprotno dokazuje, da je orožništvo pri omenjenem dogodku nastopalo z orožjem. In to oroti lojalnim Slovence. Na ostale klevete v »Freie Stimmen« pa ni vredno odgovarjati, ker se izvirajo na vse načine resnici. Pripomnim naj še, da »Freie Stimmen« obžalujejo, da se je udeležil dotične Ciril-Metodove slavnosti celo župan občine Blato z nekaterimi občinskimi odborniki in pa funkcionar domovinske fronte. Javno vprašamo, zakaj bi se ti ne smeli udeležiti takšne prireditve? Zakaj ne bi smeli obhajati spomina na apostola, ki sta prva oznanjevala Kristusovo vero v slovenski besedi? Bržkone za

to, ker so si ohranili spoštovanje do tiste besede, s katero so prvič klicali svojo mater in očeta, in se ne sramujejo svojega slovenskega rodu in jezika, kakor se toga sramujejo odpadniki. Boli vas, ker ob kresovih neustrašeno ponavljajo: Kakor je prva vajina beseda slovenska bila, tako naj bo slovenska tudi moja poslednja beseda, ko bom zapuščal koroški slovenski rod in prišel k vama, slovenska brata sv. Ciril in Metod!

Drobne koroške vesti

V koroškem deželnem zboru je deželni svetnik Ehrlich poročal o delovni zaposlitvi v deželi. Od 4 milijonov šilingov, ki jih je osrednja vlada v te svrhe dovolila za vse ozemlje, odpade na Koroško 340.000 šilingov. Dežela je nadalje sprejela iz prispevkov za produktivno brezposelno oskrbo 743 tisoč šilingov, kar znaša skupno nad milijon šilingov (10 milijonov dinarjev). Po poročilu deželnega svetnika Juvana je izdala država lani za gradnje cest 44 milijonov šilingov, letos samo 27 milijonov. Zato nadaljuje dežela s starimi gradnjami in ne bo začela novih. Za regulacije, poprave vedih strug in melioracije je bilo lani na razpolago skupno okroglo 4 milijone in pol šilingov, letos pa samo nekaj nad dva milijona šilingov. V primeri z lani, je letos zaposlenih 480 delavcev več, to je skupno 1841 delavcev. Za zasilno podporo kmetijstvu je bilo za leto 1936 vložnih 6652 prošenj, od katerih je deželna vlada priporočila 1600 prošenj s svoto 933.000 šilingov (ali 9 milijonov dinarjev).

Solske knjige. Na nekaterih utrkvističnih solah na Koroškem sta vpeljani knjigi Maklin: Začetnica in Berilo. Na glavnih in srednjih solah ni obveznega slovenskega pouka in tudi nobene enotne slovenske učne knjige. Za narodne šole z nemškimi učnimi jeziki v Jugoslaviji pa je dovoljenih 25 nemških učnih knjig.

Volitev župana. V občini Ledince, ki sega od Baškega jezera do Drave v Rožu so 25. julija volili župana. Izvoljen je bil dosedanj upravitelj občine, posestnik Miha Martinjak.

Primorske vesti

Istrski Hrvatje so se na Olimpijadi v Berlinu izredno postavili, tako da vsi nemški listi priznavajo, da noben evropski narod na natečaju mednarodnih plesov v berlinskem »Volks-theater« ni pokazal tolike narodne umetniške kulture v tem pogledu kakor Hrvatje. Osebito pa je dopadel starodavni istrski narodni ples »balun«. Plesala ga je članica zagrebške baleta gđ. Nevenka Perko, ki je hči Istrijance, zagrebškega tiskarja Perkota, ki je dolgo živel v Pulju, kjer je bil odlični narodni delavec. Zlasti pa je užgal njen solo-ples »Tužna djevojka iz Istre«, ki so ga Nemci, kojih sonarodnjaki v Italiji trpijo isto kakor Hrvatje oziroma Slovenci, dobro razumeli in mu viharno ploskali.

Aretilari so karabinjeri v Kopačnici-Podpleče nad Cerinkom 22. p. m. jugoslovanskega državljanca, lesnega irgovca Franca Kunstija iz Zirov. Prepeljali so ga v tolminske zapore. Vzrok aretacije ni znan.

Letake so razširjali pred nedavnim po Kanalski dolini neznanci. Na letakih je bila neka nacionalna pesem Antona Askere. Karabinjerji so v zvezi s to afero aretirali 7 fantov s Kanalskega in so baje tudi našli stroj, na katerem so bili ti letaki tiskani.

Moderne topove in metalice min so namestili na tržaškem gradu, ki je bil zadnje čase prenovljen kot lepa arhitektonska točka Trsta.

Slavnosti osvobođenja Gorice so se začele v Gorici v soboto 8. t. m. in se bodo nadaljevale do prihodnje nedelje 16. t. m. V soboto so priležale fašistične organizacije kresove po vseh hribih okoli Gorice, fotoelektrični aparati goriske divizije pa so osvetljevali gorški grad in okoliške hribe. Vse hiše so seveda v zastavah, na trgu pa so igrale različne godbe. V nedeljo je bilo v telovadni dvorani kosilo za zastopnike vseh brigad, ki so se udeležile tako znanega osvobođenja Gorice. Italijanske bojovniške organizacije pa so se zbrale na Trgu osvobođenja, kjer je bila tudi sv. maša za padle vojake. Grandiozna je bila zvečer iluminacija in razne pirotehnične umetnje.

Na slavnosti bo prišel tudi imejitelj zlate medalje Aurelija Baruzzi, ki je prvi vkorakal v izpraznjeno Gorico in zasedil italijansko trobojnico na streho kolodvora pod Kostanjevico.

Nadškof Margotti je 4. t. m. obiskal Libušnje v kobaridskem okraju, kjer je bil od našega ljudstva lepo sprejet in je podeljeval sv. birno.

Požar je izbruhnil dne 3. t. m. v hiši kmeta Franca Gabrijelečiča pri Sv. Martinu v Brdih. Ogenj je poškodoval hišo, več poljedelskega orodja in 30 kvintalov sena. Škode je okoli 10.000 lir. — Ogenj je izbruhnil tudi v hiši Ivana Velikonje v Dolnji Oteci v Vipavski dolini in je uničil podstrešje. Velikonja ima škode najmanj kakšnih 5000 lir.

Uradno določene cene za živila so v Primorju sledeče: moka 1.15—1.70, riž 1.50—1.60, pašta 1.90—2.40, fižol 1.55—1.85, meso 4.90, 5.20, 5.50, 6.80, 7.40, slanina 7.40—7.80, maslo 11.50, sladkor 6 do 6.25, kava 24, mleko 1. olje 6.20—6.60, krompir in jajca pa zelo variirajo. Kruh v teži 500 gr 1.40—1.80.

Podtajnik za vojsko, general Baistrocchi, je te dni inspiriral vojsko na Gorškem, in sicer alpsko divizijo »Julia«, ki je pod poveljstvom generala Rossija v Juljskih Alpah, in motorizirano divizijo »Eugenio di Savoia« v Soški dolini. Prišel je s Tirolskega, kjer je inspiriral pustertalsko divizijo »Pasubio« ter 9. bersaljski polk in divizijo »Piave«, ki stoji na koroški meji.

Ubil se je 40letni delavec Rudolf Kristjančič, ki stanuje v Podgori pri Gorici. Ko je namreč v bližini Črnice vozil z avtomobilom, je zadel v to-

vorni avto, ki ga je vozil Jožef Sinigoj. Nesrečnica je vrglo daleč stran, tako da si je razbil glavo in na licu mesta izdihnil.

100 letnico pokopališča so praznovali 3. t. m. v znanem najlepšem predmestju Trsta, v čarobnem Miramarskem zalivu, to je v Barkovlah. Pred 100 leti so Barkovlje imele kakšnih 300 prebivalcev, dočim jih imajo danes nad 6000. Pretežna večina je še danes slovenska. Slovensko ljudstvo se je udeležilo pobožnosti na pokopališču, v cerkev pa, v kateri je msgr. Vatta imel samo italijansko pridigo, kakor je zdaj na Tržaškem od prefektore zapovedano, Slovenci niso prišli.

Eno leto in tri mesece zapora je dobil 30letni Alojzij Turk iz Goč pri Vipavi, ker je pretepal svojo ženo Josipino, rojeno Albrecht.

Novi tržaški prefekt, ki je prišel na mesto proslulega Tienga, se je pripeljal v Trst v soboto, 1. avgusta. Piše se dr. Eolo Rebus (čisto neitalijansko ime). Služboval je v notranjih italijanskih provincah.

Osmo obletnico smrti fašista Jožefa Cerkevnik so praznovali te dni vsi primorski fašisti. Cerkevnik je bil občinski stražnik v Sežani in je bil med prvimi Kraševci, ki so vstopili v fašizem in delali propagando za italijanstvo na Krasu. Kakor znano, je bil 2. avgusta 1928. leta na pragu svoje hiše od neznanca ustreljen.

Poitalijančevanje krajevnih imen v Juljski Benečiji se nadaljuje. Sedaj se predlaga, da naj bi se Cerko imenovalo Casale Chiesa, Cerkevno pri Stevejanu v Brdih Casa del Segrestano, Cerkljanski vrh Cima di Casale Chiesa. Pri fari v postonjskem okraju Pieve San Martino, Otelca Monte San Angelo itd. itd.

Trst postane, kakor je sporočil generalni direktor italijanskega turizma v propagandnem ministertvu, Bonomi, propagandna in tranzitna postaja za turistični promet iz severa, in bo zato užival izvestne ugodnosti v prometnem in drugem oziru.

Na Brionskih otokih, ki jih je nedavno kupila od prejšnjih gospodarjev, ki so prišli na kant. vlada, kipi sedaj živahno letoviščno življenje, ki se razvija v največjem komfortu. Prihodnji terek dosepe na Brione 800 ameriških turistov, ki na transatlantičnem parniku »Roma« križarijo po Sredozemskem morju. Kmalu nato pripelje angleški parnik »Atlantis« veliko angleško družbo. Na Brionih se nahajata tudi princesa Helena romunska in Irena grška.

Zaradi namernega požiga je bil obsojen 51-letni Klemens Perko, češ, da je požgal svojo vinsko trgovino v ulici Garibaldi v Gorici, da bi dobil zavarovalnino. Sodisce pa ga je te dni zaradi pomanjkanja dokazov oprostil.

Zanemarijeno mladino v Pulju so spravili v tabor na polotoku Stoji, kjer imajo dečki pod vojaškim poveljnikom čisto vojaško disciplino, so uniformirani, bivajo v šotorih in delajo vojaške vaje. Taborenje bo letos trajalo samo en mesec. To je značilno za moderni Pulj, da ima toliko slabo hranjene, slabo oblečene in potepajoče se mladine. Glavni vzrok je seveda beda, združena s slabo vzgojo.

Konjeniški poročnik Abba, ki je bil v pentatlonu na olimpijadi v Berlinu kvalificiran kot tretji, je rojen v Rovinju v Istri, kjer so na njegov veliki uspeh seveda zelo ponosni.

Izlet v Zader priredita tržaški »Dopolavoro« in »Dalmatinsko društvo« prihodnji mesec. Ze zdaj se dela propaganda za čim večjo udeležbo, ki naj bo manifestacija za italijanstvo v Dalmaciji.

Zaključek

Mariborskega tedna

Maribor, 9. avgusta.

Mariborski teden smo danes zaključili. Nihče ni pričakoval, da bodo letošnje prireditve Mariborskega tedna imele takšen odmev. Toliko tujcev smo videli redkokdaj v Mariboru, kakor letos za časa tedna. Prvic, po petih letih obstoja, se je pokazalo res vidno, da je prireditev zajela trdne korenine in da bo postala velepomembna turistično-prometna atrakcija za mariborsko mesto. Ves čas smo videli na mestnih ulicah številne tuje obraze, vsi mestni hoteli in prenočišča so bila neprestano zasedena. Prišlo je veliko obiskovalcev iz Slovenije, zelo mnogo iz Hrvaškega in južnejših pokrajin, prav razveseljav pa je bil letos obisk tudi iz inozemstva, predvsem iz Avstrije. Avstrijci so prirejali cele izlete z avtobusi in z »laki« in skupinah v Maribor na teden. V Gradcu je danes Mariborski teden še silno popularna ustanova. Vsa živahnost Mariborskega tedna je prav posebno stopila v oepredje zadnje dni prireditve, včeraj in danes. Toliko ljudi, kot jih je bilo sinoči na zabavišču, še na teh prostorih naenkrat doletel ni bilo zbranih. Tudi danes je bil obisk rekordn. Mariborski teden se je danes zaključil s pozitivno bilanco, ki bo imela vpliv na razvoj tujkega prometa v Mariboru tudi v bodočnosti.

Hermina Pirnat sporoča v svojem in v imenu svoje hčerke Alberte, da je njun srčno ljubljeni soprog in oče, gospod

VLADIMIR PIRNAT

artiljerijski polkovnik v pokoju

danes, dne 8. avgusta 1936, previden s tolažili svete vere, po dolgotrajnem trpljenju mirno v Gospodu zaspal.

Na zadnji poti ga sprejmo v ponedeljek, dne 10. avgusta 1936, ob pol šestih popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimu tihega sožalja

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1936.

Olimpijske igre v Berlinu

Maraton

Berlin, 9. avgusta.

Z današnjim dnem je potekel prvi teden olimpijskih iger. Vrsta poljskih atletskih iger se je končala z maratonsko tekmo na 42,2 km progi, ki je zahtevala od tekmovalcev višek telesnih moči in vztrajnosti. Začela se je ob 3 popoldne na olimpijskem stadionu, kjer se bo v večernih urah zopet končala. Proga teče skozi Grünwald, bo sledila nato obrežju Havela, nakar se bo nekoliko vpognila in sledila avtomobilski progi Avusa do Deutschlandhalle, kjer se obrne nazaj po isti črti do stadiona.

Japonec Son maratonski prvak

Maratonska tekma je bila glavna prireditel na prvih olimpijskih igrah l. 1896. Od takrat se je njena važnost vedno dvigala, tako da je zlata kolajna v maratonskem teku postala najbolj zavidljiva zmaga vsega olimpijskega programa. Letošnjega maratonskega teka se je udeležila cela vrsta iz vrstno in skrbno pripravljenih tekmovalcev. Nikoli še ni bilo toliko odličnih prvorazrednih udeležencev v tekmi, ko letos v Berlinu. Strokovnjaki se sedaj, ko to poročamo, še niso mogli odločiti, komu naj prerokujejo zmago. Argentina. Japonska. Finska. Amerika, vse pridejo v poštev. Posebno pa prerokujejo zmago argentinskemu tekaču Zabali, ki je na olimpijskih igrah v Los Angelesu l. 1932, ko je bil star komaj 19 let, odnesel zlato kolajno. Zabala se nahaja v Nemčiji že celih 6 mesecev in se skrbno pripravlja ter se je skušal predvsem prilagoditi zemeljskim okoliščinam in podnebj. Zelo nevaren tekmelec pa je njegov sorojak Oliva, posebno, če bo vreme ostalo vse popoldne toplo. Tudi južni Afričan Gibson ima mnogo strokovnjakov, ki mu pripisujejo največ izgledov za zmago.

Zabala je tekel čudovito pravilno, ne da bi mu bilo treba sploh bati kakšne konkurence. Po 14 kilometrih je Zabala stalno na prvem mestu, pretekel jih je v 49:45, za njim so bili Dias, Harper (Anglija) in Japonec. Daleč za njim Brown (USA), Enochson (Švedska), Oliva (Argentina). Po 18. kilometru je bil Zabala pred svojimi tekmeči že dve minuti in dve sekundi. 18 kilometrov je pretekel točno v 60. minutah, za njim zopet Diaz in Harper. Pri 21. kilometru, ki jih je Zabala pretekel v eni uri 11 minut in 29 sekund, je bil na drugem mestu Japonec, Harper in Diaz pa sta bila potisnjena na 3. in 4. mesto. Oliva je bil na 10. mestu. Pri 25. kilometru je tekel Zabala 1:23.17, trdo za njim zopet Japonec s 1:24.49 in Amerikanec Brown. Pri 31. kilometru velika senzacija! Japonec je na prvem mestu pred Harperjem, ki je na drugem in Zabalo, ki je padel na tretje mesto. Za njim pridejo Coleman in Kamila (Finska), Muinonen (Finska), Tarkainen (Finska), Eypson (Južna Afrika). Pri 33. kilometru sta že dva Japonca na prvih mestih, ker se je Zabala utrudil in so ga že začeli smatrati za zgubljenega; maratonski tek je bil torej velikanska zmaga za Japonca Sona, ki je prišel prvi na cilj, za njim pa Harper (Anglija) in Nan (Japonska), Tamila (Finska), Muinonen (Finska), Coleman (Južna Afrika), Robertson (Anglija), Gipson (Južna Afrika) in Tarkilainen (Finska).

Zmagovalec v letošnjem maratonu Japonec Son je postavil nov olimpijski rekord 2:29:19,2 (do sedaj Zabala, Argentina, 2:31.36). Japonec Son je tako prvi na svetu, ki je pretekel maratonsko progo v času manj kot dve uri in pol.

DESETERBOJ

V deseterboju, ki se je končal v večernih urah, so odnesli Amerikanci enega svojih najbolj ponosnih triumfov, ker so trije njihovi zastopniki zasedli tri prva mesta. Tako je ostal zmagovalec, kot se je pričakovalo in smo že javili, Glen Morris s 7900 točkami, ki predstavljajo nov svetovni rekord. Drugo mesto je zasedel Clark s 7601 točko, tretje mesto Parker s 7275 točkami. Šele na četrtem mestu pride Nemeč Huber, ki je dosegel 7087 točk. Za njim pridejo Brasser (Holandska) 7046, Guhl (Švica) 7024, Bonnet (Nemčija) 6238.

Italijanski sabljači so izkazali svoje velike vrline s tem, da so odnesli zmago v skupinskem sabljanju pred Švedsko in Francijo.

Pri kolesarskih tekmah so bile razdeljene tri zlate medalje, ki so si jih priborile Nemčija, Francija in Holandska.

V 4000 metrov zasledovalni tekmi so odnesli Francozi zmago nad Italijani in Angleži.

V 1000 metrov hitrostni dirki je dosegel Holanec van Wliet nov olimpijski rekord z 1:12. Nadaljnji mesti sta dosegla Georget (Francija) in Karsch (Nemčija).

4 krat 100 m — 39'8''!

Po maratonskem teku se je vršil finalni tek za najhitrejšo četvorico tekačev sveta. Amerika, ki je večraj izenačila lastni svetovni rekord s 40 sekundami, je danes posekala samo sebe s tem, da so amerikanski atleti Owen, Metalee, Drapper in Wykoff dosegli neverjeten rekordni čas 39,8 sekund in s tem zbili v prah večrajšnji rekord. Veliko presenečenje so napravili tudi Italijani, ki so se plasirali na drugo mesto s 41,1 (večraj celo 40,1), četudi niso imeli pri tehkih na 100 metrov nobenega izrazitega nasprotnika. Tretje mesto je dosegla Nemčija za desettinko slabše od Italijanov. Argentina je četrta z 42,4, Kanada peta z 42,7, Holandska šesta, ki pa je bila diskvalificirana.

4×100 metrov, ženske

Nemke, ki so na večrajšnjem semifinalu postavile svetovni rekord (46,4) so bile danes v finalu poražene od Američan, Angležinj in Kanadčank.

Zadnja štafeta 4×400 metrov

V današnjem finalu so tekla v tej štafeti naslednja moštva: USA, Madjarska, Anglija, Švedska, Kanada in Nemčija. Favorita sta bila USA in Anglija, drugo mesto Amerika, tretje mesto Nemčija.

SKOK V VIŠINO: ZENSKE.

Skakalo je 20 tekmovalk. Prvo višino 130. kakor tudi drugo 1,40 so vse preskočile, 1,50 pa jih je preskočilo samo še 13, 160 cm pa samo še tri, ki so bile kvalificirane za finalno skakanje. To so Kaun (Nemčija), Odam (Anglija) in Chak (Madjarska). V finalu je Madjarska skočila 162 cm in je dobila prvo mesto, drugo je zasedla Odami s 160 cm, medtem ko Nemka Kaun v finalu ni dosegla predpisane višine in je tretje mesto nezasedeno.

Pridobivajte novih naročnikov!

prvič osvaja Japonska

4 krat 100 m v manj kot 40 sekundah

Csik prvi na 100 m prosto

Proti vsakemu pričakovanju je zmagal Csik (Madjarska) pred slavnim ameriškim plavcem Fickom, ki je bil do sedaj nosilec svetovnega rekorda in pred slavnimi japonskimi plavalci. Sprva je vodil Nemeč Fischer, medtem ko sta za njim plavala Japonca v mrtvem teku. Kar naenkrat je Csik pasiral cilj kot prvi s 57,6, za njim Japonci Jusa s 57,9, Arayi (Japonska) 58, in zopet Japonci Taguchi 58,1, dalje Fischer (Nemčija) 59,3, dočim je Fick skupno z Lindgrenom (tudi USA) prišel šele zadnji v splošno razočaranje številnih tekočev. Zatajil je tudi Japonci Taguchi, ki je še večraj postavil nov olimpijski rekord s 57,5, zato je razumljivo zmaga Madjarske Csika pomenila veliko senzacijo.

Semifinale 200 m prsno plavanje — ženske.

Popoldne se je odigrala semifinálna tekma v prsnem plavanju — ženske na 200 m. Prvo mesto v prvem predteku je odnesla Japonka Mahata s 3,1. Za njo je prišla Danka Soerensen s 3,6. Nemka Hölzner s 3,8, Nemka Wolschlagler je plavala 3,9,7 in pride po odločitvi sodnikov tudi v finale. V drugem predteku je odnesla prvo mesto Nemka Genenger s 3,2, drugo mesto je dosegla Holandska Kastein s 3,9,2, tretje pa Angležinja Sorey s 3,9,8. Vse našteje plavalke pridejo v finale, v katerem se bosta Japonka Mahata in Nemka Genenger bili za zlato kolajno.

Waterpolo

Waterpolo-turnir se je nadaljeval in je bila današnja tekma med Madjarsko in Malto. Zmatali so Madjari s 12:0. Mnogo huiša je bila naslednja tekma med Urugvajem in Ameriko (USA), ki jo je Amerika komaj odnesla s 2:1. Amerika je svoji zmagovalni gol dobila še le par sekund pred zaključkom po strašnem napornem nanadu.

V waterpolu je danes izgubila Jugoslavija proti Angliji 4:3 in s tem izpade iz nadaljnjega tekmovanja.

Nogomet.

Ker je Poljska nabila Angleže v nogometni tekmi s 5:4, je sedaj poleg Švedske in Nemčije izpadla tudi Anglija iz semifinala, ki se bo odigral v ponedeljek. V semifinale pridejo samo Poljska, Norveška, Italija in Peru.

V lahkotletski štafeti 4 krat 100 metrov ženske je USA olimpijska zmagovalka.

Nedeljski sport

Ljubljana : Vienna 3 : 3 (2 : 2)

Igra z Admiro je bila lepša in bolj fair

Ljubljana, 9. avgusta.

Današnja mednarodna nogometna tekma z dunajskimi profesionali ni nudila pričakovanega športnega užitka. Gostje so sicer tehnično dobro podkovani, kar so pokazali zlasti začetkom drugega polčasa, vendar se niso znali v kritičnih situacijah obvladati, zato so zapustili manj ugoden vtis kakor njihovih boljši tovariši v terek. Mnogo je tudi sodnikova pogrška, da je začetkom igre prestrogo sodil razne prestopke, ki niso še bili surovi, zato pa so se v drugem polčasu pripetile nekatere nevarčnosti, zlasti ko je izklučil dva igralca Vienne in so pričeli precej nefairno igrati tako, da bi ob zaključku kmalu bil vtis še bolj pokvarjen. Igrajo če le hočejo lep nogomet, vendar je tudi tehnično Admira bolj zadovoljiva. Domači so nastopili v delno spremenjeni postavi, ki se je tudi le delno obnesla. Napad je bil od časa do časa nemogoč in raztrgan. Da bi se že mogli naši odvaditi sebičnosti, bi še kako šlo. Tako pa se love za žogo in jo izgubljajo v medsebojnih dvobojih, energije pa seveda iztrošijo vse preveč. Gladalcev je bilo nekoliko manj kot zadnjič — okoli 2000 — ki tudi niso bili z igro zadovoljni. Dober je bil Slapar in Logar, vendar gre tretji gol čisto na njegov račun. Izenačenje je dosegla Ljubljana pri stanju igralcev 11:9 in enajstmetrovke, ki jo je streljal Janežič — v prazen gol. Vratar ga je namreč demonstrativno zapustil. Kakor rečeno, so gostje precej sami zakrivil, da ni igra dosegla onega moralnega uspeha, ki smo ga želeli. Sodnik g. Camernik ni svojega predhodnika g. Macorattija dosegel. Za Vienne so dosegli gole odlični Parilly in Fischer, za domače pa Lah, Slapar, Janežič.

Motociklistične dirke v Mariboru

Maribor, 9. avgusta.

Danes popoldne so bile v okviru Mariborskega tedna motociklistične dirke na progi 57 kilometrov, ki je obsegala 10 krogov. Skupaj se je prijaviło na tekmo 17 dirkačev, na cilj pa jih je prišlo le osem. Zanimanje za dirke je bilo ogromno in je dirkam prisostvovalo 5000 ljudi.

Turni motorji, juniorji, do 25 cm: 1. inž. Lukman (Ljubljana) 48:33 (kilometrski čas 70.441).

Sportni motorji do 250 cm: 1. Neustettl (Wien) 52:58 (64.566).

Sportni motorji do 350 cm: 1. Lušnik (Perun, Maribor) 48:38 (70.319).

Do nezgod ni prišlo in je dirka brezhibno potekla.

Ilirija prvak v plavanju

Kamnik, 9. avgusta.

Danes se je tu vršilo tekmovanje za prvenstvo Ljubljanske plavalne podzveze. Tekmi je prisostvovalo mnogo občinstva, zlasti letoviščarjev. Posetili so nas zlasti mnogi ljubljanski gostje. Prvenstvo si je osvojila SK Ilirija z 325 točkami, drugi je mariborski SSK Maraton z 265 točkami, tretji SK Kamnik z 45 točkami. Natančnejše rezultate prinesemo jutri.

14. zvezdna kolesarska dirka v Celje

Celje, 9. avgusta.

Danes je bila 14. zvezdna propagandna kolesarska dirka v Celje, katero je priredil Klub slovenskih kolesarjev v Celju. Dirka se je vršila na sledečih progah in so bili doseženi naslednji rezultati:

I. Zagreb - Celje — 108 km. Tekmovalo je 16 tekmovalcev, na cilj jih je dospelo 10. Rezultati: 1. Simonovič Gjuro 4:20.26; 2. Rebrovč Ivan 4:20.28; 3. Viban Rudolf 4:20.28 in tri petine.

II. Ljubljana - Celje — 74 km. Tekmovalo 7, na cilj dospelo 6 tekmovalcev: 1. Oblak Janko (SK Vrhnikar) 2:11.25.

III. Mežica - Celje — 80 km. Tekmovalo 5, na cilj dospeli trije tekmovalci: 1. Pajer Janko 2:55.30.

IV. Maribor - Celje — 63 km. Tekmovalo 6, na cilj dospeli trije tekmovalci: 1. Rozman Štefan (SK Železničar) 1:51.45.

V. Konjice - Celje — 26 km. Tekmovalo 5, na cilj dospeli 4 tekmovalci: 1. Bertoncelj Franjo 0:41.32.

VI. Slovenjgradec - Celje — 49 km. Tekmovalo 5, na cilj došli 4 tekmovalci. 1. Cajnko Vinko 1:39.32.

V grškorski rokoborbi srednje kategorije je olimpijski zmagovalec Ivar Johanson (Švedska).

Kolajne

Razdelitev kolajn je vključil pet zadnjih lahkotletskih tekem in maratonskega teka kakor tudi prvih plavalnih tekem sledeča:

USA 16 zlatih, 11 srebrnih, 5 bronastih, Nemčija 12, 13, 15, Madjarska 5, 1, 0, Finska 4, 5, 4, Italija 4, 3, 4, Francija 3, 4, 4, Avstrija 3, 4, 2, Švedska 3, 2, 5, Velika Britanija 2, 6, 1, Japonska 2, 3, 4, Češkoslovaška 2, 3, 0, Egipt 2, 1, 2, Holandska in Kanada 1, 2, 5, Estonija 1, 1, 0, Argentina, Nova Zelandija in Norveška 1, 0, 1, Poljska 0, 1, 0, Švica 0, 1, 0, Avstralija, Letonska, Mehika, Filipini in Turčija 0, 0, 1.

Danes bo v Berlinu

mečevanje, hokej, nogomet, rokomet, zadnjikrat kolesarji, basketbal in boksanje. Poleg teh panog kjer razen v kolesarstvu ne nastopi noben Jugoslovian, bo veljalo prvenstveno zanimanje telovadbi in ves ta teden plavanju.

Program obsega: zjutraj se pelje mednarod. olim. odbor v Kiel, kjer bo svečan zaključek jadrlnih tekem z razdelitvijo nagrad in večerno svečanostjo v Kielu. Že ob 7. zjutraj prično telovadne tekme, kjer nastopata tudi dve jugoslovanski vrsti (moška in ženska): ob 8 nastop za 100 km cestno kolesarsko dirko. Za Jugoslavijo bodo vozili Prosinek Ivković, Pokupec in Faninger iz Zagreba, od Slovencev pa Gartner in Valant iz Ljubljane; ob 9 plavanje in umetni skoki — finale. Tu nastopi za Jugoslavijo le Ilirijan Zihert, naš drž. prvak. V waterpolu igra naše moštvo z Malto. Danes je tudi izločilna štafeta 4x200 m, kjer tudi nastopijo naši reprezentanti Ciganović (Dubrovnik), Dečepić (Zagreb), Gazzari (Split) in Wilan (Ljubljana), dočim je Cerar (Ljubljana) rezerva. Popoldne ob 14 se nadaljujejo telovadne tekme, ob 15 pa plavanje s finalom 100 prosto dame, in 400 m predteki ter waterpolo.

Današnji program je torej za nas zelo važen, saj se bo borilo za ime državnine — če vzamemo skupno število vseh naših tekmovalcev — 82 jugoslovanskih tekmovalcev in tekmovalk.

V plavanju bodo skoraj gotovo zmagoviti pred vsemi drugimi Japonci in USA, ki so že pričeli v znamenju podiranja rekordov tudi tu.

Šahovski dvoboj Maribor: Gradec

Maribor, 9. avgusta.

V okviru Mariborskega tedna se je vršila danes v spodnji kazinski dvorani medmestna šahovska tekma Maribor:Gradec. Borba se je vršila na 21 deskah, od katerih je bila ena zasedena z damsko močjo. Otvoritev dvoboja je bila danes ob 9 dopoldne. Uvodoma je pozdravil goste predsednik mariborskega šahovskega kluba g. Golouh ter jim izročil lepo spominsko darilo v obliki šahovskega konja. Za goste se je na ta pozdrav zahvalil predsednik deželne šahovske zveze g. Engel-hoffer. Vodstvo turnirja je bilo v rokah prof. Šile. Rezultati so naslednja: Krasnik:Pirc 0:1, Stuppan:Schenkirkiz 0:1, Polzer:Poljanec 1:0, Scherbaum:Kukovec 1:0, Zschok:Šavli 1:0, dr. Hartstein: Bien 1:0, Fink:Ostaneč 1:0, Winkler:Stoinschegg 1:0, Owinkler:Babič 1:0, Müller:Vidović 1:0, Seid: Gobec 1:0, Schimpel:Jordan remis, Payerl:Lobkov remis, Paumgartnering Zabkar 1:0, dr. Stein:Kuster 1:0, R. Paumgartner:Lukež 0:1, Reiber:Pergler 1:0, dr. Lauffer:Golež 0:1, Schatzl:Kobljer 1:0, Koser:Resch remis.

Dame: gospa dr. Hartstein:Križajeva 1:0.

Skupno so Gradčani zmagali nad Mariborčani 16 in pol proti 4 in pol. Zmaga Gradčanov je pripisati predvsem temu, da ima Gradec 14 šahovskih klubov, dočim ima Maribor vsega 1 šahovski klub in tri sekcije, vsled česar je bila izbira zelo majhna.

Šah v Zemunu

Belgrad, 9. avgusta. m. Snoci se je odigralo v dvorani Narodnega doma v Zemunu 6. kolo šahovskega turnirja za državno prvenstvo. To kolo se je končalo z naslednjimi rezultati: v A skupini: Lesnik iz Maribora, ki je bil favorit v A skupini, je snoci nesrečno izgubil proti Schwabu iz Novega Sada. Tik pred zmago je spregledal v naglici mat in v eni potezi je moral takoj kapitulirati. S tem so se precej poslabšali njegovi izgledi na prvo mesto v A skupini. Lahko pa bo popravil svoj položaj, če bo v 7. kolu dobil proti Matvejevu. Mazuran (Zagreb) je v končnici premagal Matoskoviča, prva kraljevske mornarice, Filipić (Zemun) je podlegel Saviču. Remizirala sta Matvejev (Zemun) in Podkovljevič (Zemun) ter Filipić (Zagreb) proti Burmistrovu (Belgrad). Partija Bajer (Osijek) in Schreiber (Subotica) je prekinjena.

B skupina: Preinfalk (Ljubljana) je solidno premagal Niniča iz Smedereva. S to zmago je dohitel inž. Kolkova, ki je samo remiziral proti Pavloviču (Belgrad). Arinič (Zagreb) je podlegel v interesantni borbi proti Suničiču (Belgrad), druge partije tega kola pa so bile prekinjene. Danes dopoldne sta bili igrani partiji, prekinjeni v šestem kolu med Schreiberjem in Bajerjem iz A skupine, ki pa tudi ni bila končana in partija Ilić:Jonke tudi ni bila doigrana. Nocoj se igrajo še višee partije.

Zagreb, 9. avgusta. b. Hašk : Jugoslavija 2:2 (1:1).

Belgrad, 9. avg. b. Gradjanski : Bask 2:0 (2:0).

Split, 9. avg. b. Hajduk : Concordia 1:0 (0:0).

Zemun, 9. avg. b. BSK : Sparta 3:2 (3:1).

Belgrad, 9. avgusta. m. Nogometna tekma za Jugocup med zagrebškim Gradjanskim in Baskom je končala z 2:0 v prid Gradjanskega.

Belgrajske vesti

Proti Dragoljubu Jovanoviču

Belgrad, 8. avg. m. Tukajšnja politična javnost te dni precej razpravlja o zadnjem sklepu, ki je bil sprejet na enem zadnjih sestankov bivših zemljoradnikov, da bi zemljoradniška stranka kot taka poslala svoje zastopnike na mednarodni mladinski kongres v Zenevo, ki ga organizirajo komunisti. Gornji sklep je bil sprejet na zahtevo znane agrarne marksista in propagatorja ljudske fronte dr. Dragoljuba Jovanoviča, ki ga, kakor znano, ne hvali zastoj moskovsko časopisje. Kakor smo že poročali, misli zmerno krilo bivše zemljoradniške stranke v najkrajšem času razčistiti račune z dr. Dragoljubom Jovanovičem in ga razkrinkati pred ljudstvom na isti način, kakor je storil voditelj te bivše stranke z Danilom Daničem in Androm Petronijevićem, ki sta istotako na račun bivše zemljoradniške stranke agitirala in hajsкала narod. Zaradi tega je vodstvo te stranke opozorilo vse svoje pristaje, da z nobenim od teh nima nikakih stikov in da omenjena dva nista do-bila od stranke pooblastila.

Proti komunističnemu „mirovnemu“ kongresu

Banjaluka, 8. avg. m. Narodno dijaštvo vrbaske banovine je izdalo proglas, v katerem ostro napada predstoječi mladinski kongres v Zenevi, ki ga organizirajo povečini sami socialisti in komunisti. Komunisti hočejo pod to masko samo zbrati levičarsko mladino in jo po svoje usmeriti. Na tem sestanku naj bi dobila ta mladina potrebna navodila za nadaljnje razdiralno delo v posameznih državah. Zato dijaštvo vrbaske banovine poziva vse svoje pristaje, da se v nobenem primeru ne smejo udeležiti tega sestanka.

Ljotičeva blamaža

Sarajevo, 8. avg. m. Ljotičevci so v zadnjem času priredili v Bosni in Hercegovini več sestankov. Za danes je bil napovedan tak sestanek v Bogojni, na katerem je skušal razlagati protidemokratski program te politične skupine neki akademik. Med njegovim govorom so navzoči zborovali že takoj v začetku pričeli vzklikati za demokracijo. Ko je govornik uvidel, da nima med navzočimi prav nobenega pristaja, je poiskal prva vrata in odšel.

*

Budimpešta, 8. avg. b. Podoba je, da se bodo na Madžarskem zgodili veliki notranje-politični dogodki in se vse opozicijske stranske pripravljajo na odločilno borbo proti Gömbösu. Doznava se, da je nacionalna skupina vladne stranke pod vodstvom tajnika stranke Matona vse pripravila za reformo volilnega zakona, in sicer na reakcionarni podlagi. Po tej reformi bi imele volilno pravico samo one osebe, ki že 20 let živijo v eni in isti občini. S tem bi bili najbolj prizadeti delavci, ki morajo zaradi dela pogosto menjati svoje bivališče. Enako bi se omejila tudi volilna pravica žensk z motivacijo, da so pod vplivom duhovnikov. Poslanski kandidati bi morali založiti kavejce, kar bi zopet zadelo posebno majhne stranke, ki nimajo narodnega kapitala. Reformiralo naj bi se tudi volilno sodstvo na ta način, da redna sodišča ne bi sodila v volilnih stvareh, temveč bi o teh vprašanjih razsojal poseben parlamentarni odbor.

Bruselj, 8. avgusta. b. V pomorekem odboru za zunanje stvari je predlagal neki reksistični poslanec, naj Belgija prizna italijansko aneksijo Abesinije, ker je to izvršeno dejstvo, Belgija pa je vedno priznavala izvršena dejstva.